Üzleti 7

A szakképzési különszám a Nemzetgazdasági Minisztérium támogatásával készült, az NFA-KA-NGM 11/2013. számú pályázat keretében.

2015. NOVEMBER | A MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA GAZDASÁGI LAPJA | SZAKKÉPZÉSI KÜLÖNSZÁM

A kamara szakképzési elképzeléseiből szinte minden megvalósult, most a végrehajtásra kell összpontosítanunk – összegezte az eddigi eredményeket Bihall Tamás MKIK alelnök.

(3. oldal)

A 2015-16-os tanévben ötvennyolcan tanulnak nálunk két, illetve három éves képzés keretében. A legjobbaknak évről-évre szerződést ajánlunk – mondta el Őszi Csilla, a ZF Hungária Kft. ügyvezető igazgatója.

(4. oldal)

Az Alukonstruktnál hamar rájöttek a vezetők, elemi érdekük, hogy bekapcsolódjanak a tanulói szerződéses rendszerbe, így van esélyük arra, hogy munkaerőt találjanak – fejtette ki Bálint Zoltán, az Alukonstrukt személyzeti vezetője.

(4. oldal)

Parragh László, az MKIK elnöke

Eredményes volt a szakképzés radikális átalakítása

– Nem lesz tartósan fenntartható növekedés Magyarországon, ha nem tudjuk integrálni az oktatást és a gazdaságot – figyelmeztetett Parragh László, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) elnöke, akit a szakképzés átalakításának helyzetéről kérdeztünk. Szerinte ezen a téren a szakképzés áll a legjobban, az általános iskolai oktatásban és a felnőttképzésben viszont kevés az előrehaladás.

Kocsi Margit

– Hol tartanak most a szakképzés átalakításával?

– Az átalakítás pontos menetrend szerint, lépésről lépésre zajlik és 2018-ra fejeződik be. Tavaly szeptember 1-jétől a szakiskolákban általánossá vált a duális képzés, új szakképzési törvény lépett életbe, az iskolák már ennek alapján működnek. Az MKIK a szakképzés átalakításáról szóló alapmegállapodást 2010-ben kötötte meg a kormánnyal. Ennek tétje az, hogy miként lehet összhangba hozni a szakképzést a piaci elvárásokkal és hova kell eljutni a folyamat végére. A munka konkrétan a tananyag-átalakítására és korszerűsítésére, a szintvizsga-rendszer bevezetésére és a duális képzési rendszer általános elterjesztésére irányul. Az MKIK már jó ideje küzd a szakképzés átalakításáért. Először az első Orbán-kormánnyal kötöttünk együttműködési szerződést 2001-ben, utána a Medgyessy-kormánnyal is, igaz, már eléggé lecsupaszított változatban. A duális képzést gyakorlatilag azóta csináljuk, és most végre elmondhatom, hogy a jogosítványaink egyre erőteljesebbek, érdemben tudunk hatni az oktatási folyamatra. Abból a szempontból is jól állunk, hogy a szakképzés közbeszéd tárgya lett Magyarországon.

A célkitűzésünk az, hogy 2018-ra az összes szakiskolai tanuló 70 százalékát bevigyük a duális képzésbe. Nő a képzőhelyek száma is. Lényegesen javultak a finanszírozási kondíciók, egyre jobban megéri tanulót foglalkoztatni. Felkerültünk a világ térképére, hiszen a szakmák európai (EuroSkills) és világbajnokságán (WorldSkills) jól szerepelnek a versenyzőink. Az, hogy 2018-ra elnyertük a EuroSkills rendezési jogát, szintén emblematikus dolog. Ez a háromnapos kontinensviadal a szakmák, a szaktudás értékéről fog szólni Budapesten.

Parragh László, az MKIK elnöke

– Ki jár jól a változásokkal? Az érintett fiatalok, az oktatási rendszer, a gazdaság vagy az egész ország?

– Valamilyen formában mindenki haszonélvezője lehet a változásoknak. Magyarország az elmúlt öt évben számos olyan dolgot megváltoztatott, ami addig tabunak minősült. Bevezette a teljesítményközpontú adózást, brutálisan átalakította a segélyezési rendszert, átrendezte a családpolitikát és a nyugdíjrendszert, béna kacsa állapotából felrázta a közigazgatást, járási szintre helyezve a döntési mechanizmusokat, újraértelmezte az államosítást, a versenyszabályokat, az energiapolitikát és persze, a szakképzést. Tehát rengeteg olyan változás történt és történik az országban, amelyek önmagukban is figyelemre méltóak és összességében fenntartható fejlődést produkálnak. Ha megnézzük a világ nagy csodáit, például Dél-Koreában, Németországban, Japánban vagy Finnországban, azt látjuk, hogy mindegyiknél volt valami nagy változás. Most ismét ilyen időket élünk: technológiai váltás zajlik a szélesebb értelemben vett informatikában, ami mindenre hatással lesz. Ezért is igen fontos a tudást összekötni a gazdasággal. Ennek két nagy felülete van. Az egyik a kutatás-fejlesztés és az innováció, ahol rendkívül rosszul állunk, intézményrendszerben, gondolkodásban és elterjedtségben. A másik az oktatás, ahol a négy nagy terület – az alap-, a szak- és középfokú képzés, a felsőoktatás és az élethosszig tartó tanulás, a felnőttképzés – között biztosítani kell az átjárhatóságot. Ha tetszik, ha nem, itt is a gazdaság érdekei érvényesülnek. Az összehangolással ma legjobban a szakképzésben állunk, viszont az általános iskolai oktatásban és a felnőttképzésben kevés az előrehaladás.

Palotás József, az NSZFH főigazgató-helyettese

Rugalmas szakképzési centrumok

Július elsejétől több száz szakképző iskola került át a Klebersberg Intézményfenntartó Központtól a Nemzetgazdasági Minisztérium fenntartásába. Ezek az oktatási intézmények szakképzési centrumokba szerveződtek, amelyek kialakítása során a tárca figyelembe vette a helyi földrajzi, gazdasági sajátosságokat, a településszerkezetet és a tanulói létszámot. A centrumok feladatairól Palotás Józseffel, a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal szakmai főigazgató-helyettesével beszélgettünk.

Losonczi Lívia

– Miért volt szükség a szakképzési centrumok létrehozására? Összesen hány alakult?

– A fő cél a szakképzés hatékonyságának növelése. A szakképzési centrumok szakmai és gazdálkodási szempontból átlátható méretű szervezetek, amelyek képesek a helyi igényekre rugalmasan reagálni, és azok figyelembe vételével tudják a feladatot szervezni. Összesen 44 szakképzési centrum jött létre, amelyekhez 365 tagiskola tartozik. A fővárosban öt, megyénként pedig egy-három centrum működik, összesen mintegy kétszázezer tanulóval és csaknem huszonhatezer közalkalmazottal.

– Mi a feladatuk a szakképző centrumoknak?

– A centrum a tagiskolák összessége, feladatait a szakképző tagintézményeik keretében látja el. A hatáskörök megosztása annak figyelembe vételével történik, hogy a tagiskolák a tanügyigazgatási kérdésekben, valamint az alapvető napi működésükhöz kapcsolódó gazdálkodási kérdésekben helyben teljes hatáskörrel tudjanak eljárni. A szakképzési centrumok pedig szervezik a működést, tartják a kapcsolatot a fenntartóval és összehangolják a centrumok működésének egyes szakmai területeit is.

– Hogyan tudják a szakképzési centrumok jobban közelíteni a szakképzést a gazdaság igényeihez? Milyen adatokra, felmérésekre támaszkodnak, mennyire tudnak előre tervezni, vagy ez a feladat továbbra is a regionális bizottságokra marad?

– A megyei fejlesztési és képzési bizottság feladata olyan szakmaszerkezeti javaslatot tenni, amely tükrözi a gazdaság igényeit és figyelembe veszi a munkaerő-piaci kereslet adatait, valamint az országos, regionális, fővárosi és megyei beiskolázás lehetőségeit. A végső döntés kormányrendeletben jelenik meg. A szakképzési centrumok ennek megfelelően koordinálják a szakképzés irányainak és a beiskolázási arányoknak a helyi megvalósítását, szem előtt tartva, hogy a képzés megkezdésétől kisebb-nagyobb mértékben változhatnak a munkaerő-piaci igények. Ez egyébként a pedagógiai program meghatározott elemének segítségével is korrigálható.

– Hogyan tudják segíteni a fiatalok pályaválasztását?

– A szakképzési centrumok egyik kiemelt feladata a beiskolázás sikerességéhez szükséges pályaorientációs tevékenység feltételeinek megteremtése, együttműködésben a megyei kamarákkal. Ennek fejlesztése éppen ebben az időszakban kezdődött meg. Megtörtént a centrumok pályaorientációhoz szükséges személyi feltételeinek felmérése, és megkezdődött a kollégák megyénkénti felkészítése.

Palotás József, az NSZFH szakmai főigazgató-helyettese

– Milyen változások léptek életbe ebben a tanévben a szakképzésben részt vevő iskolákban?

– Az idei tanévtől kezdve 21 helyett 25 éves korig lehet részt venni a nappali rendszerű iskolai oktatásban, és bővülnek a felnőttoktatási lehetőségek is. Államilag támogatottá, azaz ingyenessé vált a második szakképesítés megszerzése. Nagyon fontos változás, hogy a felnőttoktatásban résztvevők számára is megnyílt a lehetőség tanulószerződés megkötésére. Ez lehetővé teszi a duális szakképzés kiterjesztését. Még egy lényeges dolgot említenék: visszaállították a gyakorlati oktatásvezetői munkakört. Ez mind az iskolai tanműhelyi, mind a külső vállalati gyakorlati képzésben meghatározó munkakör a szervezés, kapcsolattartás szempontjából. A szakoktatók, szakmai tanárok megbecsültségének javítása, utánpótlásának biztosítása, összességében az iskolai rendszerű szakképzés személyi feltételeinek javítása kiemelt célkitűzése a szakképzés és felnőttképzés ágazati irányításának.

Nemak Kft.: világhírű autógyárak beszállítója

A tanulók többsége a cégnél marad

A Nemak Győr Alumíniumöntöde Kft. világhírű autógyárak beszállítójaként évi 2,5 millió alumínium hengerfejet gyárt. A társaság tulajdonosa a mexikói Nemak, a világ legnagyobb független alumínium motoralkatrész-gyártója, győri telephelyükön jelenleg 900 embert foglalkoztatnak.

Dalia László

A Nemak is bekapcsolódott a duális oktatásba, s tanuló- illetve hallgatói munkaszerződést köt középiskolás illetve felsőfokú képzésre járó hallgatókkal. Rendesi János tanácsadó szerint a cégnek is előnyös, ha tanulószerződést köt a diákokkal, hiszen csak ebben az esetben kap adó-visszatérítést. A felsőfokú hallgatóknál a fizetés is meghatározott, a mindenkori minimálbér 15 százaléka, s ez a teljes évre igaz, tehát nemcsak a vállalatnál eltöltött gyakorlati időre jár, hanem a szorgalmi időszakban és a szabadságuk alatt is megkapják a hallgatók. A cég 2008 óta vesz részt a középfokú oktatásban. Mint Rendesi János elmondta, kezdetben lényegesen kisebb létszámmal kezdték.

– A szakember utánpótlásnak ez a legjobb módja. Fokozatosan kapcsolódtunk be az oktatásba, a duális képzés a korábbi rendszernél sokkal több lehetőséget kínál – mondta a tanácsadó. – Jelenleg 42 középfokú tanulmányokat végző diákkal van tanulószerződésünk, a következő szakmákban: járműipari fémalkatrész-gyártó, forgácsoló, szerszámkészítő, automatikai-, mechatronikai-, gépgyártástechnológiai-, és elektrotechnikus. Ők a tanulmányi időszak nagyobb részét eleve nálunk töltik. Az első évben leteszik a szintvizsgát, majd a második évben már csak a képzés idejének negyven százalékát teszi ki az iskolai, a hatvan százalékot a gyakorlat teszi ki. A harmadik évben pedig harminc-hetven százalék ez az arány, tehát a korábbi évekkel ellentétben jóval több idő jut a szakma gyakorlati elsajátítására. A diákokkal foglalkozó szakembereink kellően felkészültek ehhez.

A cégnek is előnyös a tanulószerződés

A duális képzés a Nemaknál is kiváló alkalmat teremt, hogy a cég vezetői megismerjék a diákokat, s a legjobbaknak később munkát ajánljanak. Ez persze csak egy lehetőség, hiszen a tanulószerződések egyik felet sem kötelezik erre, a piac, a vállalat rendelései határozzák meg, hogy milyen ütemben képesek bővíteni a létszámot.

– Az eddigi tapasztalataink nagyon kedvezőek, tudatosan futtattuk fel a létszámot 42-re, hiszen a cég fejlődése lehetővé teszi, hogy a tanulók hatvan-hetven százalékának munkát ajánljunk – mondta Rendesi János. – Általában, akiket marasztalunk, azok el is fogadják a feltételeinket, s miután már két évet eltöltöttek a gyárkapun belül, sem őket, sem bennünket nem érhet különösebb meglepetés. A járműipari öntőmérnököknél más a helyzet, hiszen a kapcsolat az idén szeptemberben indult és csak november végén ismerjük meg őket, tehát e téren még nincsenek tapasztalataink.

Kamarai garanciavállalás területi intézkedési terv szerint

A duális képzés hatékony eszköze

A kormány egyik fő célkitűzése a szakiskolai tanulók közül a duális képzésben résztvevők arányának a jelenlegi 50 százalékról 70 százalékra történő emelése 2018-ra. Ennek egyik eszköze a kamarai garanciavállalás intézményének bevezetése. Az erről szóló törvénymódosítást 2014 végén fogadta el az Országgyűlés.

Ferencz Csaba Zsolt

Az intézkedés hatására a gazdaság elosztó szerepe válik elsődlegessé a tanulók gyakorlati képzési helyének kiválasztásában. Az iskolák szerepköre átalakul és fő feladatuk a 9. évfolyam szorgalmi időszakában történő gyakorlati képzés megszervezése, a magasabb évfolyamokon a még nem kihelyezhető tanulók felzárkóztatása, pedagógiai fejlesztése lesz annak érdekében, hogy minél előbb külső gyakorlati képzőhelyen folytathassák a gyakorlati ismeretek elsajátítását.

A kamarai garanciavállalás lényege, hogy a kamara garanciát vállal a szakiskolai tanulók iskolán kívüli gyakorlati képzőhelyen tanulószerződéssel történő elhelyezésére. Amennyiben biztosított a megfelelő képzőhely, és így tanulószerződés köthető, a tanuló gyakorlati képzése a szakiskola 9. évfolyamának összefüggő szakmai gyakorlatától kezdődően kizárólag tanulószerződés keretében szervezhető meg. Ha a gazdasági kamara igazolást ad ki az iskola számára arról, hogy részéről nem biztosított a megfelelő képzőhely, akkor a szakképző iskola gondoskodik a tanuló gyakorlati képzéséről.

A jogszabály értelmezése terén érdemes kitérni a következőkre.

Az oktatási intézmények igazolás nélkül nem „gondoskodhatnak” a diák gyakorlati képzéséről. Ez azt jelenti, hogy nem szervezhetik meg a gyakorlati képzést sem iskolai tanműhelyben, sem pedig együttműködési megállapodással. Fontos leszögezni tehát, hogy az iskola csak akkor köthet együttműködési megállapodást, ha rendelkezik a kamara által kiadott igazolással. A garanciavállalás kizárólag a szakiskolai tanulókra vonatkozik, a szakközépiskolai diákokra nem. A szakiskolai képzés 9. évfolyamának szorgalmi időszakában tanulók szintén nem esnek az intézkedés hatálya alá.

Habár a kamarai garanciavállalás bevezetéséről szóló jogszabályi rendelkezés csak 2015. július 1-jén lépett hatályba, a folyamatban kulcsszerepet játszó kamarai hálózat már az év elején megkezdte a felkészülést. Az országosan egységes feladatellátás érdekében egy intézkedési terv került összeállításra, amelyet az MKIK Elnöksége márciusban fogadott el. A dokumentum egyfajta módszertani javaslatként szolgált a területi kamarák számára. Tartalmazta az ellátandó tevékenységeket, azok ütemezését, az ajánlott kommunikációs eszközöket és a kapcsolódó dokumentummintákat. A területi kamarák az iránymutatások alapján – immár a helyi sajátosságok figyelembevételével – saját intézkedési tervet dolgoztak ki és kezdték meg a munkát. Tevékenységük sikeressége érdekében az MKIK országos szinten egyeztetett több fenntartóval. A KLIK fenntartásában működő iskolák vezetői számára az év első felében egy, a fenntartóval közösen megszervezett országos rendezvényen mutatta be a garanciavállalás intézményét és az ebből adódó feladatokat. A megfelelő adatgyűjtés és felkészülést követően a területi kamarák felvették a kapcsolatot a hozzájuk tartozó iskolák és azok fenntartóinak vezetőivel és egyeztették a helyi együttműködés részleteit. Kijelölésre kerültek az iskolai oldal kapcsolattartói, akikre fontos feladat hárult a későbbi feladatok ellátásában, például az iskolai és a tanulói adatlapok kitöltésében, összegyűjtésében és a kamara részére történő átadásában.

A kamarák egyik alapelve volt az iskolák érdekeinek figyelembevétele a törvény által meghatározott kereteken belül. Erre szolgált az iskolai adatlap, amelyben az intézmények jelezhették a minimális tanulói létszám fenntartására vonatkozó kötelezettségeiket. Itt érdemes megemlíteni az iskolák érdekében kifejtett másik kamarai törekvést, mégpedig a tanulószerződés-kötési dömping időszak május-júniusra történő áthelyezését. A korábbi években általános gyakorlattá vált, hogy a szerződések többségét a felek a tanév megkezdését követően kötik meg. Ez számtalan problémát okoz az iskolának a gyakorlati képzés megszervezésében. Intézmények egy része megoldásként arra ösztönözte a tanulóit, hogy már az előző tanév szorgalmi időszakának végéig kössék meg tanulószerződéseiket, így több mint két hónap áll rendelkezésükre a szükséges személyi és tárgyi feltételek meghatározására és biztosítására. Az MKIK ezt a jól bevált gyakorlatot támogatja, és kezdeményezte az egész országra kiterjedő alkalmazását. Ezt tükrözi a szakképzési törvény 2015. június 12-én hatályba lépett módosítása, miszerint a „tanulószerződést lehetőleg minden év május 31-ig kell megkötni”.

A garanciavállalás témaköréhez kapcsolódó kamarai feladatok ellátásához (a tanuló számára a megfelelő gyakorlati képzési hely megtalálásához, a tanulószerződés megkötésének elősegítéséhez, megfelelő gyakorlati képzőhely hiányában az igazolások kiadásához) szükséges volt a tanulók adatainak összegyűjtése. Mivel a törvény nem rendelkezett ennek módjáról, a kamara közvetlenül a tanulóktól szerezte be az információkat. Erre a célra került kidolgozásra a tanulói adatlap. Az adatgyűjtési folyamat fontos eseményei voltak azok az osztályfőnöki órák, amelyeken a kamarai tanácsadók tájékoztatták a diákokat a garanciavállalásról, a kapcsolódó részletekről, s kiosztották az adatlapokat. Ez az eljárás rendkívül jelentős erőforrásokat igényelt. További nagy hátránya volt, hogy komoly problémát jelentett az ezt követő fázisokban az adatlapok begyűjtése, a szolgáltatott adatok esetleges pontatlansága. Mindezekre megoldást jelentett a szakképzési törvény 2015. július 1-től hatályos módosítása, amelynek értelmében „az igazolás kiadása, valamint a tanulószerződés megkötésének elősegítése céljából a szakképző iskola” szolgáltatja az adatokat a tanuló helyett. Fontos előírás, hogy az adatokban bekövetkezett változásról az iskolának a változást követő öt napon belül tájékoztatnia kell a kamarát.

2015-ben további olyan jogszabályi módosítások történtek, melyek elősegítik a kamarai garanciavállalás eredeti céljának elérését, a duális képzés kiterjesztését és megerősítését.

Közvetlenül az igazoláskiadás ügymenetének országosan egységes szabályozását segítik elő az igazolás kiadásának határidejére és hatályára vonatkozó, 2015. július 1-jén hatályba lépő előírások. Ezek értelmében a kamara által kiállított igazolás az abban meghatározott tanév végéig vagy visszavonásig érvényes. Ha az igazolás kiállítását követően, az abban megjelölt időpontot megelőzően a tanuló tanulószerződést köt, a kamara visszavonja az igazolást.

A gyakorlati képzők képzési hajlandóságát kedvezően befolyásolják a már elfogadott, 2016. január 1-től hatályos, finanszírozással kapcsolatos változások. Ezek eltérő mértékben érintik a szervezetek különböző csoportjait, a támogatás a kkv szektor számára növekszik a legnagyobb mértékben.

Összességében elmondható, hogy a kamarai garanciavállalás a magyar duális szakképzés kiszélesítésének és megerősítésének hatékony eszköze. Egy nemzetközi szinten is egyedülálló megoldás, amely modellként szolgálhat a közép-kelet európai országok számára a szakképzési rendszerük átalakításához.

Print és online gyakorlati segítség

Új szaklap a duális képzés gyakorlóinak

2015 novemberében jelenik meg a „Duális képzés napi gyakorlata” című szakmai havilap a RAABE Klett Kft. gondozásában, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara szakmai támogatásával. A kiadvány a duális képzésben részt vevő vállalkozások, szervezetek gyakorlati oktatóit célozza meg aktuális szakmai információkkal.

F. Kárpát Kinga

A periodika öt rovatban dolgozza fel a gyakorlati képzés legfontosabb kérdéseit, mindennapi problémáit:

1. Kamarai szakképzés
2. Könyvelés
3. Módszereink
4. Arcok
5. Kérdezzük a szakértőt!

Az egyes számok egyfelől rövid, jól érthető, egyes rovatokban („Kérdezzük a szakértőt!”) kérdezz-felelek formában szolgálnak naprakész jogi tanácsokkal, másrészt mindenre kiterjedő segítséget nyújtanak a szakképzést érintő egyéb témákban, ismertetik a kamarai gyakorlatot (szakmaszerkezeti javaslatok, gyakorlati képzőhelyek ellenőrzése, minősítése, tudnivalók a tanulószerződés-kötés menetéről, együttműködési megállapodások, kamarai garanciavállalás, a gyakorlati képzés finanszírozása, elszámolási kérdések). Külön hangsúlyt kap hónapról hónapra a jó gyakorlati példák bemutatása, illetve az „Arcok” rovatban sikeres, szakmát tanulókkal vagy szakmai versenyeken résztvevőkkel ismertetik meg a cégeket.

A nyomtatott forma mellett a kiadvány online formában is elérhető lesz. A honlapon (www.szakkepzes.raabe.hu) elérhetők lesznek mintaoldalak és számos szakmai információhoz juthatnak hozzá a megrendelők. A szaklap számain felül letölthető segédanyagok (formanyomtatványok), hasznos linkek jegyzéke, kérdés-válasz szolgáltatás segíti a szakmai tájékozódást. Az online támogatás lehetőséget nyújthat az igények, vélemények begyűjtésére, elemzésre kérdőív és vitafórum formájában.

A novemberben megjelenő első szám főbb témái többek között:

- Másodszakma ingyenes tanulásával kapcsolatos tudnivalók (tanulószerződés, tanulói juttatás, gyakorlati képzés normatívája)
- A kamarai garanciavállalás rendszere
- A gyakorlati képzésbe való bekapcsolódás tárgyi és személyi feltételei, az ellenőrzés és nyilvántartásba-vétel folyamata
- Változások a képzés költségeinek finanszírozásában.

Célegyenesben a TÁMOP 2.3.4.B-13/1-2013-0001 „Dolgozva tanulj!” projekt

2015. november 30-ával zárul a TÁMOP 2.3.4.B „Dolgozva Tanulj!” projekt, amely országos szinten teremtette meg annak a lehetőségét, hogy a szakmájukat magas színvonalon gyakorló szakemberek mesterekké váljanak.

A projekt mindhárom komponensében kirajzolódni látszanak az eredmények. Örömmel jelenthetjük ki, hogy az előírt indikátorok, mutatószámok teljesülnek.

– **„A” komponens:** A korábban 25 órás, gyakorlati oktatók részére tartott Módszertani képzés tananyagának tartalmi és a jogszabályi változásokat lekövető fejlesztése és engedélyeztetése történt meg a komponens keretein belül. A képzés óraszáma 60 órára emelkedett, így a képzésről kikerülő, külső képzőhelyeken a gazdálkodó szervezeteknél oktató szakemberek részére a területi kamarák magasabb minőségi elvárásoknak megfelelő képzést tudnak biztosítani. A program keretében országos szinten 700 fő képzése valósult meg.

– **„B” komponens:** A projekt keretein belül 3000 fő mesterképzésének fedezetére volt költségkeret, melyből 2550 fő sikeres mestervizsgázó volt a célérték.
A program hozadékai:
  - Az elmúlt évekhez képest kiemelkedő a 2014-2015-ös mestervizsgázók száma. A 2007-es ROP támogatású Mesterképzések után szervezett képzéseken részt vevő személyek száma folyamatosan csökkent. 2007-ben 2363 fő tett mestervizsgát, a 2008-2013-as időszakban a mestervizsgázók száma 416-333 fő között mozgott.
  - A projektben szerzett képzésszervezési rutin hasznosulását mutatja, hogy már a 2015-ös év első félévében önköltségi alapon mestervizsgázók száma meghaladja a 2008-tól mestervizsgázók évenkénti számát.
  - A 2014-2015-ös években 77 mesterszakmából 30 szakma esetében indult mesterképzés országos viszonylatban. A legkeresettebb mesterszakmák: szakács, pincér, cukrász, gépi forgácsoló, autószerelő.
  - A területi kamarák visszajelzései alapján 2015. október 15-ig a projektben vállalt indikátorok teljesítése sikeresen megtörténik, hiszen 2015. augusztus 31-ig sor került 2984 fővel mesterképzési szerződés megkötésére, melyből 2883 fő már sikeres részvizsgával rendelkezik.

– **„C” komponens:** Célja a párhuzamosan futó „TÁMOP-2.3.4.A” Gyakornoki programban részt vevő szakemberek részére szakmai tanácsadás nyújtása, valamint a pályázók pályázati részvételére való ösztönzése.
Tapasztalatok:
  - A „TÁMOP-2.3.4.A” pályázati kiírásra, a pályázók száma a pályázat zárásának első tervezett határidejéig messze elmaradt a vártnál, de a pályázat beadási határidejének meghosszabbításával a területi kamaráknak sikerült olyan magas pályázói létszámot generálni, hogy a rendelkezésre álló keret kimerült.
  - A nyertesekkel a területi kamarák folyamatosan veszik fel a kapcsolatot, a vállalt 500 szakemberrel történő együttműködéssel szemben több, mint 800 mentorral történt meg eddig a kapcsolatfelvétel.
  - A projektben a gyakornoki program elvégzéséről a pályakezdők igazolást kapnak, amely hozzájárul szakmai portfóliójuk értékének emelkedéséhez, a munkaerő-piaci esélyeik javulásához. A program segíti a tanult szakmában történő elhelyezkedést, ezáltal csökkenhet a pályaelhagyók száma.
  - A projekt jelenlegi szakaszában 800 fő részére történik szakmai tanácsadás, mentorálás. Emellett az ösztönző szolgáltatás keretein belül több, mint 9000 fővel vették fel a területi tanácsadók a kapcsolatot.

Joggal jelenthetjük ki az eredmények tükrében, hogy az 1,191 milliárd forint támogatási összeg a szakképzésben és a foglalkoztatásban közvetlenül hasznosult.

TÁMOP 2.3.4.B-13/1-2013-0001 „Dolgozva tanulj!” projekt, Széchenyi 2020, Befektetés a jövőbe, Készült az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara megbízásából.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Üzleti7

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Szakképzés különszáma

Alapította:
a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara 1996-ban

Felelős szerkesztő:
Lajos Júlia

Olvasószerkesztő:
Osváth Sarolta

Szakmai lektor:
dr. Szilágyi János

Szerkesztőség:
Headline PR Kft.
1137 Bp., Pozsonyi út 28.
Telefon: 06 30 951-8311
e-mail: headline@headline.hu

Kiadja
MKIK Szolgáltató Nonprofit Kft.
1055 Bp., Kossuth L. tér 6–8.
Tel.: 474-5151, fax: 474-5159

Felelős kiadó:
Ay János
ügyvezető igazgató

Tördelés, nyomdai munkák:
Perjési Grafikai Stúdió
1116 Bp.,Építész u. 8–12.
Tel.: 209-3859
Internet:
www.perjesi.hu
Felelős vezető:
Petró Lajos

Az Üzleti7 Szakképzés különszám című kiadványa bármely részének másolásával, terjesztésével, az adatok elektronikus tárolásával és feldolgozásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesüléseket csak az Üzleti7-re hivatkozva lehet átvenni!

ISSN: 1416-5023

Bihall Tamás, az MKIK alelnöke

A közeljövőben megnöveljük a tanulószerződések számát

A kamara szakképzési elképzeléseiből szinte minden megvalósult, most a végrehajtásra kell összpontosítanunk – összegezte az eddigi eredményeket Bihall Tamás, az MKIK oktatási és képzési alelnöke. Az egyik legfontosabb feladat a tanulószerződések arányának, és ezzel párhuzamosan a gyakorlati oktatásban részt vevő cégek számának növelése.

Losonczi Lívia

– Mi volt a legfontosabb eleme a kamara szakképzési stratégiájának?

– A duális képzés bevezetése. Azt szerettük volna, hogy a gyakorlati képzés erősödjön, a fiatalok jellemzően munkahelyen, munkaerő-piaci körülmények között sajátítsák el a szakmájukat. Ez megvalósult a duális képzés bevezetésével, amiben kiemelkedő szerepe volt a kormány és a kamara 2010. évi stratégiai megállapodásának. Ezen kívül a folyamatosan az élethez igazított jogszabályi, intézményi változások is teljes mértékben a kamara szándékai szerint alakultak. Fontos lépés abban a folyamatban, amelynek során az iskolarendszer közelít a gazdasághoz, hogy a szakképzés irányítása a Nemzetgazdasági Minisztériumhoz került, és nem aprózódik szét a kormányzati szereplők között.

– Mégis vannak új szereplők ebben a rendszerben, a szakképző centrumok. Nincs átfedés a kamara és az új központok tevékenysége között?

– Nincs. A szakképző centrumok feladata, hogy az irányítás korábbi központosított rendszerét megszűntessék, és elérjék, hogy az operatív döntéseket helyben lehessen meghozni. A szakképzés kicsit hasonlít a gazdaságra, anyagokat kell beszerezni, gépeket kell javítani, fejleszteni, vállalatokkal együttműködni. Mindez napi döntéseket igényel. Azt reméljük, hogy az új centrumok valóban operatívan tudják működtetni a szakképzés rendszerét és a duális képzés megvalósításában a lehető legteljesebb mértékben együtt tudunk működni.

– Átalakulnak a szakiskolák szakközépiskolává, és lesz szakgimnázium is. Ez csak az adott intézménytípus presztízsének növelése, vagy jelent-e valami mást is?

– Is-is. Az elnevezések azt sugallják a társadalomnak, hogy a fiatalok vonzó iskolatípusokban sajátíthatják a szakmákat, és hogy minél többen válasszák a szakképzés új rendszerét. Természetesen nemcsak formai, hanem tartalmi megújítás is történik: most folyik az OKJ struktúra átalakítása a gazdaság igényeinek megfelelően. A szakgimnáziumokban az a cél, hogy érettségi után a fiatalok piacképes szakképesítést szerezzenek. Valóban olyan tudást, ami fontos a gazdaságnak.

– Említette, hogy a kamara elképzelései maradéktalanul teljesültek a szakképzést illetően. Mik a következő időszak célkitűzései?

– A legfontosabb feladat a stratégia végrehajtása. A szakiskolai tanulószerződések arányát kormánnyal kötött megállapodásunk értelmében 2018-ig a jelenlegi 50 százalékról 70 százalékra kell növelnünk. Ezzel párhuzamosan legalább a duplájára kell emelni a gyakorlati oktatásban részt vevő cégek számát. A tervünk rendkívül ambiciózus, de elengedhetetlen ahhoz, hogy a duális képzés általánossá váljék Magyarországon.

– Milyen ösztönzők vannak ehhez? Milyen eszközökkel élhet a kamara?

Bihall Tamás, az MKIK alelnöke

– A kamara lobbizni tud azért, hogy a cégek érdekeltsége növekedjék, vagyis a szakképzésben való részvételt kormányzati intézkedések is elismerjék, mindenekelőtt a finanszírozás oldaláról. A kamara kezdeményezte a normatívák átlagosan 20 százalékos mértékű emelését. Erre van ugyan fogadókészség, de a pénzügyi realitását nem tudom megítélni. Ezen kívül a cégeknek van lehetőségük uniós forrásokból is biztosítani a tanműhelyeik, az eszközeik költséges fejlesztését. A kamara folyamatosan figyeli az adminisztrációs terhek alakulását és lobbizik a minimalizálás érdekében.

– Az utóbbi években nagyon sok változás volt a szakképzésben, van-e elég fiatal hozzá?

– Demográfiai apály van, egyre kevesebb a gyerek az iskolákban. A különböző típusú oktatási intézmények között létezik egyfajta harc a tanulókért. Mi azt szeretnénk, hogy az utóbbi időben a képzett munkaerő hiánya miatt nagyon felértékelődött szakképzésnek a magyar munkaerőpiacon megfelelő utánpótlása lenne, mennyiségi és minőségi szempontból egyaránt.

Borsodi Műhely: Működik a mentor-rendszer

Hiányzik még a kellő motiváció

A Borsodi Műhely Kft. 100 százalékos családi tulajdonban működő gazdasági társaság. A cég 1988 óta exportra is dolgozik, több üzletet kötöttek olasz, német és osztrák cégekkel. A '90-es évek óta beszállítója az Opel Magyarországnak és az Audi Hungária Motor Kft-nek. A vállalkozás két győri, valamint szombathelyi és kisújszállási telephelyeken működik. A szakképzés mindig fontos része volt a munkánknak – nyilatkozta Horváth Szabolcs stratégiai vezető, aki egyben a Professio fémipari és szakképzési klaszter elnöke is.

Dalia László

– Milyen tapasztalatokat szereztek eddig a duális képzésről?

– Nálunk összességében pozitívak a tapasztalatok, miközben látjuk a rendszer hibáit is, tehát mindenképpen tovább kell fejleszteni. A Borsodi Műhelynek évente 12 millió forintjába kerül a 20 tanuló képzése, s ez a normatív támogatáson felüli összeg. Ezt kevés cég képes kitermelni. Jelenleg „úri luxus", hogy csináljuk, hiszen nem vagyunk kellően motiválva. Ugyanakkor a másik oldalról pedig minősíteni kellene a szakmunkásképzést, hiszen néhol sem strukturálisan, sem személyileg nem adottak a feltételek. Igaz, egyelőre nincs verseny, s amíg keresleti piac van, addig a kamara sem lehet túl szigorú.

– Milyen szakmákban érdekelt a Borsodi Műhely?

– A gépi forgácsoló, gépipari technikus és szerszámkészítő szakmákban vagyunk érdekeltek, s úgy döntöttünk, hogy a kisújszállási telephelyünkön rendezzük be a képzési központunkat, mert onnan elmenni Szombathelyre vagy Győrbe dolgozni, inkább perspektíva, mint fordítva. Győrben amúgy is csak egy cég vagyunk a sok közül, míg Kisújszálláson nagyon is számítunk, ezért tudunk válogatni a jelentkezők közül. Jobbára az a jellemző, hogy érettségi után jelentkeznek a diákok szakmát tanulni, így a két éves képzés honosodott meg, s ez annyiból feltétlenül előnyös, hogy a tanulók már tudatosabbak, komolyabbak. A felvételin mindenkivel elbeszélgetünk és kitöltetünk egy tesztet is, s évfolyamonként tíz diákot veszünk fel.

Horváth Szabolcs, a Borsodi Műhely Kft. stratégiai vezetője

– Hogyan működik a mentor rendszer?

– Nálunk minden diáknak van mentora, s van egy vezetőnk, aki az egészet átlátja, s felel a rendszer működéséért. Összeállítottunk saját tanrendet, sőt tankönyvet is. Erre már csak azért is szükség van, mert az iskolai tanárok felkészültsége hiányos és nem is ártana a szaktanárok továbbképzését megoldani. A megyében egyszer már szerveztek ilyet, a tanárok két hónapot dolgoztak egy üzemben, s ez kölcsönösen hasznosnak bizonyult. Talán, ha a kamara indítana egy országos akciót…

– A tanulószerződéseknél léteznek-e speciális Borsodi Műhely pontok?

– Túl a kötelező körökön, mi a második évben több tanulónak plusz ösztöndíjat ajánlunk fel, s cserében ők is elkötelezik magukat, hogy majd a kisújszállási vagy győri üzemünkben dolgoznak. Általában a végzősök 50-60 százalékát marasztaljuk, de volt olyan erős évfolyam, ahol a tízből nyolc nálunk vállalt munkát.

– Előfordul, hogy a tanulók nemet mondanak?

– Ritkán, s csak azért, mert az illető továbbtanul. A juttatásokban egyébként mindent megadunk, amit a kamara ajánl, étkezési utalványt, utazási hozzájárulást valamint munkaruhát, munkavédelmi felszerelést is. Ez utóbbit az iskola helyett. Egyébként is úgy kezeljük a tanulókat, mintha nálunk dolgoznának, tehát a céges programokon is részt vehetnek, színház bérletet kapnak, s a sportolási lehetőségekkel is élhetnek.

BOSS 2006 Hungária Kft., Sárospatak

Húsz tanulót képeznek a cégnél

A sárospataki BOSS 2006 Hungária Kft. gyakorlatilag megalakulása óta részt vesz a szakképzésben. Az új duális rendszer pedig ösztönzőleg hat arra, hogy a társaság a továbbiakban is folytassa ezt a tevékenységet.

Bódisz Attila

Vinkler Nikoletta cégvezető lapunknak elmondta, hogy többségében gépi forgácsolókat oktatnak, de kisebb arányban gépészek és lakatosok gyakorlati képzését is vállalják, általában a helyi szakképző iskolák külön kérésére. Jelenleg húsz tanuló tölti náluk a gyakorlati időszakát, legjelentősebb partnerük a sárospataki Vay Miklós Református Szakképző Iskola. A cégvezető kiemelte: az új szakképzési rendszer arra nyújt lehetőséget, hogy már kilencedik osztályos kortól fogadják a diákokat, ám náluk az a szokás, hogy tizedikes korban jelennek meg a cégnél a tanulók, első évük gyakorlati idejét ugyanis az iskola biztosítja. Társaságuknál a szakmai munkát egy mestervizsgás gépészmérnök irányítja, ő fogja össze az oktatási területet és megszervezi a fiatalok mindennapi tevékenységét. A diákok pedig külön, egy-egy szakember mellett ismerkednek az esztergálás, a marás és a köszörülés különböző fortélyaival. Emellett betekintést nyerhetnek a gyártástechnológia más területeibe, így például a hőkezelés, vagy a végellenőrzés folyamataiba. Vinkler Nikoletta hozzátette, hogy a gyakorlati képzésben elsősorban saját munkaerő-utánpótlásuk biztosítása érdekében vesznek részt, ennek megfelelően a legalkalmasabbnak ítélt, végzett diákokat általában tovább is foglalkoztatják.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával jó kapcsolatot ápolnak, ők nyújtanak segítséget például a tanulószerződések előkészítéséhez. A cég ugyanis kizárólag tanulószerződéses keretek között fogadja a tanulókat. A kamara egyben folyamatos szakmai tanácsadással is segíti a kft. oktatói munkáját, a szakembereik által összeállított kiadványok például rendkívül hasznosnak bizonyulnak a képzés során – emelte ki a cégvezető.

A fiatalok betekintést kapnak a gyártástechnológiába

Verarbeiten Pausits Kft.

A szakoktatókra is sokszor ráférne a gyakorlat

A Verarbeiten Pausits Kft. harminc éve dolgozik az acél- és gépgyártásban. A száz főt foglalkoztató cég szinte kizárólag nyugat-európai exportra termel, a Halásziban lévő nyolc ezer négyzetméteres üzemcsarnokukban a világ legnagyobb építőipari és rakodógépeket gyártó cégeinek, többek között a Carterpillarnak és az Atlasnak gyártanak fődarabokat. Immár öt éve, hogy a szakmunkásképzésbe is bekapcsolódtunk – tájékoztatott Pausits Imre cégtulajdonos.

Dalia László

– Igaz, hogy Ön nagyon odafigyel a tanulókra? Nem engedi, hogy csak reszelgetéssel töltsék a gyakorlati idejüket?

– A gyerekek kreatívak és nem szabad velük megutáltatni a szakmát, sőt minél előbb önálló munkát kell rájuk bízni, még ha csak egy részfeladatot is. A lakatos, hegesztő és forgácsoló szakmának megvan a szépsége, csak rá kell vezetni a fiatalokat arra, hogy felismerjék és élvezzék is. Emellett legyenek tudatában annak is, hogy ezek a szakmák nagyon fontosak a gazdaság számára, hiszen jelenleg az ipar húzóágazatához tartoznak. Nálunk külön felelőse van a tanulóknak, aki csak velük foglalkozik. Ha már bekerülnek a műhelybe, ott is figyel rájuk egy-egy szakember. Ezután önálló munkát kapnak, kifúrnak egy alkatrészt, vagy menetet vágnak, hogy mielőbb legyen sikerélményük. De így is akad egy-két gyerek, akik kényszerből, leginkább szülői nyomásra kerülnek ide, velük – minden erőfeszítésünk ellenére – nem sikerül megszerettetni a szakmát.

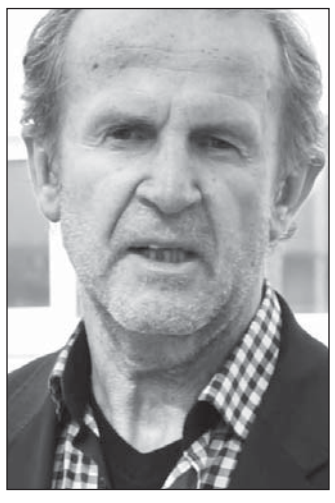

Pausits Imre cégtulajdonos

– Hogy vált be a duális rendszer, elég az elméleti tudás, amivel az üzembe érkeznek?

– Régen sem az elmélet hibádzott, hanem a gyakorlatból tudtak keveset, hiszen nem volt rá lehetőségük, hogy „élőben" tanulják meg a szakmát. A mai szakoktatók – tisztelet a kivételnek –, keveset tudnak a gyakorlatról, a termelésről. Hasznukra válna, ha kimennének tapasztalatot szerezni az üzemekbe. Nálunk – de úgy tudom, más gyárakban is – akár több hetet is eltölthetnének. Mindössze egy-két szakoktatóra emlékszem, aki eljött hozzánk körülnézni. A többség még arra sem kíváncsi, hova kerülnek a tanulóik, pedig szerintem javítana a képzés minőségén, ha látnák, mi folyik egy üzemben.

– Mire számíthatnak az önöknél tanulók, kapnak-e pluszjuttatást a tanulmányi szerződésben előírtakon felül?

– A mi érdekünk, hogy jó szakmunkásokká váljanak, ezért nem sajnáljuk az ösztönzésre az anyagiakat sem. Az első fél év után a legjobbak tízhúsz ezer forint prémiumot kapnak. Az egyik tanulónk például a Győr-Sopron Megyei kamara támogatásával ezután havi harminc ezer forint ösztöndíjat kap. A szakmunkás bizonyítvány megszerzése után két-három tanulónak minden évben munkát ajánlunk. Eddig még egyikük sem utasította vissza.

– Nem fenyeget az a veszély, hogy a legjobbakat elcsábítják például az osztrák cégek, amelyeknél a forgácsoló és a hegesztő is hiányszakmának számít?

– A fiatalok pontosan tudják, hogy még sokat kell tanulniuk ahhoz, hogy kész szakmunkásként helyt tudjanak állni a nemzetközi piacon. Szerintem legalább két-három év kell még a szakmunkásvizsga után, hogy igazán megállják a helyüket.

Szilágyi János, MKIK oktatási igazgató

Minél több jó szakmunkásra van szükség

Akkor jó a szakképzés, ha megfelel a gazdaság és a munkaerőpiac elvárásainak – hangsúlyozta Szilágyi János, az MKIK oktatási és képzési igazgatója. Szerinte a kamarák aktív közreműködésével kiépülő új rendszer kiszámítható karriert ígér a fiatalok számára.

– km –

Már több ország – így Ausztria, Németország és Svájc – példája bizonyítja a duális képzés eredményességét – emlékeztetett a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) igazgatója. Ez jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy az említett három európai országban tíz százalék alatt van a munkanélküliség a fiatalok körében. Ahol nem duális a szakképzés – ilyen például Spanyolország és Portugália –, ott harminc-ötven százalék között mozog ugyanez a mutató.

Magyarországon a kormány koncepciója alapján ma már a szakiskolai tanulók 51 százaléka részesül duális képzésben. A terv az, hogy 2018-ig elérje a hetven százalékot a tanulószerződések aránya, és kétszer annyi képzőhely legyen, mint jelenleg.

Az új rendszer számos előnnyel jár. A kamara minden tanuló számára személyre szabott programot alakít ki az érintett fiatalok és a szülők bevonásával. Nagy előny, hogy a kormánnyal együttműködve, az MKIK garanciavállalási programja keretében a szakiskolai tanulók hetven százalékát helyezik ki vállalatokhoz, a kiválasztást a kamara végzi a képző intézményekkel és a cégekkel közösen. Jelenleg nyolcvan ezer diák tartozik ehhez a körhöz, közülük 41 ezer (51százalék) az MKIK-hoz.

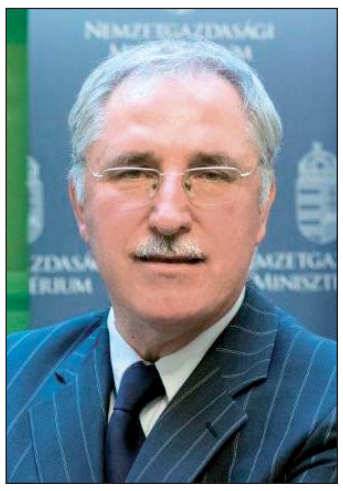

Szilágyi János, az MKIK oktatási és képzési igazgatója

– Ezt a számot 56 ezerre (70 százalék) szeretnék növelni 2018-ra – közölte Szilágyi János.

A vállalatokhoz kikerülő tanulók így munkavállalóként jelennek meg, bekerülnek a társadalombiztosítási rendszerbe, éles körülmények között gyakorolhatják szakmájukat, és mire végeznek, két-három éves tapasztalattal rendelkeznek. Ez azért rendkívül fontos, mert a fiatalok a legtöbb esetben a gyakorlat hiánya miatt nem tudnak elhelyezkedni.

Azokról is gondoskodnak, akik nem jutnak el cégekhez. Ők az iskolai tanműhelyekben gyakorolhatják választott szakmájukat. A tanműhelyeknek a kamara ad igazolást arról, hogy az érintett diákot tanulószerződés keretében nem tudták céghez kihelyezni. Számukra a tanműhelyek biztosítják a szakmai fejlődésüket.

További előny, hogy a hiányszakmában állami tanulmányi ösztöndíjat – a tanulmányi eredménytől függően tíz-harminc ezer forintot – kaphatnak a szakmunkástanulók. Az átlagos összeg húsz ezer forint, de aki jól dolgozik, ennél nagyobb támogatásban részesülhet. Jelenleg tizenkét hiányszakmában igényelhető ösztöndíj. A 2016/2017-es tanévtől a kamarák javaslatára húsz hiányszakmára terjed ki a rendszer. – Aki ilyen szakmát választ és tanulószerződése is van, akár nettó negyven-ötven ezer forintos támogatást is kaphat – mondta el az MKIK igazgatója.

Az MKIK számos programot is szervez a szakmák népszerűsítésére. A „Girls go to tech" program keretében például a műszaki szakmák megismertetésére ebben a tanévben nem először tartanak lányos napokat olyan nagy cégeknél, mint a kecskeméti Mercedes autógyár és a pécsi Hauni Gépgyár. További fontos változás, hogy a szakképzési rendszer átalakítása keretében jövő szeptembertől szakgimnáziumokká alakulnak a szakközépiskolák. A korábbi szakközépiskolák szakgimnáziumok lesznek, amelyek az érettségi mellett OKJ-s végzettséget is adnak. Itt négyévnyi tanulás után leérettségizhetnek, és szakmunkásvizsgát tehetnek, majd az ötödik tanévben technikusi végzettséget szerezhetnek a diákok. A kamara vállalta az ehhez szükséges új, 1700 órányi elméleti és gyakorlati tananyagtartalmak kialakítását és annak biztosítását, hogy valóban magas képzettségű szakmunkások kerüljenek ki az oktatási intézményekből. Egyidejűleg a szakiskolákból szakközépiskolák lesznek. Itt három évig tanulhatják a fiatalok választott szakmájukat és plusz két évig készülhetnek az érettségire.

A 20 leggyakoribb hiányszakképesítés a 2016-17-es tanévben

(a 297/2015 (X.13.) Korm. rendelet szerint)*

Szakképesítés	Érintett megyék száma	Szakképesítés	Érintett megyék száma
Gyakorló ápoló	20	Szerszámkészítő	12
Villanyszerelő	19	Húsipari termékgyártó	11
Szociális gondozó és ápoló	18	Kőműves és hidegburkoló	11
Hegesztő	17	Ács	11
Mezőgazdasági gépész	17	Asztalos	10
Női szabó	17	Festő, mázoló, tapétázó	9
Épület- és szerkezetlakatos	16	Központi fűtés- és gázhálózati rendszerszerelő	8
Ipari gépész	15	Pék	8
Gépi forgácsoló	15	Laboratóriumi technikus	7
Gazda	13		
Gépgyártástechnológiai technikus	13		

* A Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottságoknak (MFKB) megyénként 25 szakképesítést kellett fontossági sorrendbe rakva javasolniuk, a kormányrendeletben 20 szakképesítés szerepel

Komoly munkaerőhiány várható

Előre menekülnek a szakképzéssel

Ha szorgalmas, ügyes az ipari tanuló, komolyan veszi a gyakorlati helyen eltöltött időt, akkor egy percig sem kell állást keresnie. Szegeden, az Alukonstruktnál hamar rájöttek a vezetők, elemi érdekük, hogy bekapcsolódjanak a tanulói szerződéses rendszerbe. Bálint Zoltán személyzeti vezető szerint csak így van esélyük arra, hogy munkaerőt találjanak

Garai Szakács László

– Négy éve kapcsolódtunk be a tanulók képzésébe. Tudtuk, hogy a hegesztő és lakatos szakembereink jelentős része hamarosan nyugdíjba megy. Azt is láttuk, hogy a munkaerőpiacra nagyon kevesen kerülnek ki olyan fiatalok, akik hegesztőnek, szerkezetlakatosnak tanulnak. Ezért döntöttünk úgy, hogy gyakorlati képzőhely leszünk és elkezdünk tanulókkal foglalkozni a tanulószerződéses rendszerben – mondta Bálint Zoltán, a szegedi Alukonstrukt Kft. személyzeti vezetője.

Az 1993-ban négy magánszemély által alapított száz százalékban magyar tulajdonban lévő vállalkozás százharminchat főnek ad munkát. Fő profiljuk az acélszerkezetes épületek, alumínium nyílászárók, üvegfalak, üvegtetők, fém homlokzatburkolatok tervezése, gyártása és kivitelezése. Az egész országban dolgoznak különböző építkezéseken.

Az Alukonstruktnál hegesztő és szerkezetlakatos tanulókat képeznek, a tanulókkal külön szakember foglalkozik. A tapasztalatok szerint nemcsak kevés a tanuló, a hozzáállásuk – finoman szólva – „vegyes".

A személyzeti vezető végezetül kifejtette: a nehézségekkel együtt is megéri a befektetés: vannak jó tapasztalataik is. Azoknak, akik komolyan vették a gyakorlati foglalkozásokat, miután befejezték az iskolát, egyből állást ajánlottak.

Bálint Zoltán, az Alukonstrukt személyzeti vezetője

– Három ilyen kollégám is van. Korábban négyen voltak, de egyikük kiment külföldre. Megértettük, elfogadtuk a döntését, sajnos nem tudunk versenyezni a németországi fizetésekkel.

ZF Hungária, Eger

A legjobb tanulókat megtartják

A ZF Hungária Kft. 1996 óta Eger meghatározó vállalata. A kormány és a sebességváltókat gyártó, mintegy 850 főt foglalkoztató cég 2014-ben stratégiai együttműködési megállapodást kötött, amelynek a beszállítói kör növelésén, a gyártásfejlesztésen és a foglalkoztatás bővítésén túl egyik fő pillére a szakképzési rendszer fejlesztése – mondta el Őszi Csilla ügyvezető igazgató, akivel a szakképzési rendszer reformjának eredményeiről beszélgettünk.

Dalia László

– Mióta vesznek részt a szakképzésben?

– A 2015-16-os tanévben ötvennyolcan tanulnak nálunk két, illetve három éves képzés keretében. A legjobbaknak évről-évre szerződést ajánlunk. A saját gyakorlati szakképzési rendszerünket 2006-ban indítottuk el. Partnerünk az Egri Bornemisszsa Gergely Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium. A diákok részére a közismereti és az elméleti képzés a ZFH telephelyének közelében működő szakképző iskolában történik. A gyakorlati képzés helyszínei a szakképző iskola, valamint a ZF Hungária Kft. által kialakított oktatóterem, illetve a gyár alkatrészgyártó csarnokában lévő oktatási részleg, ahol elméleti szimulációs, és gyakorlati tanműhelyek vannak. A tanulók a gyakorlati idő legnagyobb részében saját főállású mestervizsgás szakoktatóinkkal hagyományos forgácsoló gépeken sajátítják el a szakma alapfogásait, s emellett a ZF Hungáriánál használatos Siemens CNC-vezérlők programozásának logikáját is megtanulják.

– Hogyan működik Önöknél a mentor rendszer?

– A tanulók gyakorlati képzésének egy része a gyártóüzemben zajlik, ahol a jól képzett és tapasztalt mentorok segítségével a szakmai fogásokat és a legmodernebb technológiákat ismerik meg. A mentorok rendszeresen visszajelzést adnak a szakoktatóknak a diákok haladásáról. A mentorok segítségével a fiatalok a mindennapi munka során a ZFH vállalati kultúrájával is megismerkedhetnek. Ennek érdekében bevonjuk őket a vállalati programokba is rendszeresen résztvesznek a sport- és egyéb rendezvényeinken.

– Véleménye szerint mi az ideálisabb, ha általános iskola, vagy ha érettségi után tanulnak szakmát a diákok?

– Nem tettük le a voksunkat egyik felfogás mellett sem. A nyolcadik osztályt elvégzett tanulók hároméves szakképzésre jelentkezhetnek, s működtetjük a kétéves képzési formát is, amelyre a tízedik osztályt végzett, vagy érettségizett fiatalokat várjuk. A sikeresen vizsgázók mindkét képzési formában teljesértékű szakmunkásbizonyítványt szereznek. Ugyanakkor folyamatosan népszerűsítjük a szakképzést az általános iskolások körében, erősítjük a szakma iránti érdeklődésüket. Évről-évre felkeressük az általános iskolákat, ahol osztályfőnöki órákon és szülői fórumokon bemutathatjuk, megismertetjük a ZF Hungária Kft. által kínált lehetőségeket. Az Egerben szervezett Pályaválasztási Kiállításon partner iskolánk mellett rendszeresen megjelenünk saját standdal is.

Őszi Csilla, a ZF Hungária Kft. ügyvezető igazgatója

– Milyen gyakran ajánlanak munkát a végzős diákoknak?

– A felvett diákok körében saját motivációs rendszert vezettünk be, melyben a tanulók valamennyien részt vesznek és félévente méretik meg magukat az évfolyamuk szerint elvárt tudásszint alapján. A saját szakképzés indítása óta folyamatosan növekszik tanulói létszámunk, a 2015-2016-os tanévben ötvennyolc tanulónk van, közülük harminc az első évfolyamon, a két illetve három évfolyamos képzésben. A diákok a vállalattól ösztöndíjat és a törvényben előírt további juttatásokat kapnak, a jó eredménnyel szereplő szakmunkásoknak pedig a szakvizsgát követően állásajánlatot teszünk. A szakképzési rendszerünkből eddig százharminc képzett szakmunkás került ki, közülük ötvennéggyel kötöttünk munkaszerződést.

Válogathatnak a jelentkezők között

Kerítéshegesztésnél ma már több kell!

Változás előtt a szakképzés, a régi, hagyományos szakmák helyett mást, máshogy kell tanítani, tanulni. A tanulószerződések ezekhez az „új tudásokhoz" is alkalmasak lesznek, ám ma még ott tartunk, az intézmények, a diákok és a szüleik egyaránt csak „ismerkednek" a jövő lehetőségeivel – fogalmazott Kőkuti Attila, a hódmezővásárhelyi Tornádó International Jármű- és Gépgyártó Kft. ügyvezető igazgatója, a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke.

G. SZ. L.

– Három tanulónk van jelenleg, s még kettő-hárommal tudnánk foglalkozni. Fémforgácsoló, lakatos, hegesztő, ipari gépész tanulókat, valamint mechatronikus, mechanikai műszerész, gépjármű-villamossági műszerész, tehát általában szereléshez magas szinten és színvonalon értő szakmunkásokat várnánk. A három tanulónk a hagyományos fémipari területen elsajátítható szakmát tanulja nálunk – mondta el Kőkuti Attila. Megjegyezte, hogy a „másik oldali hiány" elsősorban arra vezethető vissza, hogy ez a szakmacsoport igazából most kezd fölfutni. – Mindenképpen ebbe az irányba haladunk, a cégnél most készültek el olyan beruházások, amelyek ezt igénylik. A tanulókkal kapcsolatban nem titkolta, számukra kedvező, hogy válogatnak a jelentkezők közül.

Kincset érnek a mechanikai műszerészek, akik értenek a hidraulikához, tudnak szerelni, vagy gépész alapképzettségűek. Nem nagyon találunk ilyeneket, ezért azokban a határszakmákban is keresgélünk, amelyeknek a tanulói alkalmasak arra, hogy átképezzük őket. De nem mindenért lehet a fiatalokat okolni, be kell látni azt is, hogy a korszerű gyártási technológiákhoz kapcsolódó szakmák csak most kezdtek megjelenni az Országos Képzési Jegyzékben. Ezeket még nem is nagyon ismerik sem az iskolák, sem a pedagógusok, sem a szülők, a gyerekek meg pláne nem. Az átalakulás most zajlik. Németországban már öt éve olyan mechatronikusokat képeznek, amilyeneket mi mostanában kezdünk el. Ezek azok a szakemberek, akiknek van lakatos végzettségük, tudnak hegeszteni, szerelni, értenek az elektromossághoz, a vezérléstechnika alapjait is elsajátították, tudnak hibát keresni, és logikusan megjavítani, de értenek a pneumatikához és a hidraulikához is. Például egy ilyen szakember képes parkolóház sorompóinak a karbantartására, javítására, de mi is szívesen foglalkoztatnánk. A kerítéshegesztésnél ma már több kell, minimum elvárás, hogy a cégek képesek legyenek bonyolult szerkezetek gyártására is. Ehhez megfelelő végzettségű szakemberekre van szükség, akiket viszont a szaktudásuknak megfelelően javadalmazunk.

Kőkuti Attila, a hódmezővásárhelyi Tornádó International Jármű- és Gépgyártó Kft. ügyvezető igazgatója

A szakképzési törvény legfontosabb változásai (1. rész)

Kedvező irányú módosítások a gyakorlati képzések terén

A szakképzés 2015 nyarán elfogadott törvényi változásai több tekintetben is érintették a gyakorlati képzést folytató gazdálkodó szervezeteket. A zömében 2015. június 12-én hatályba lépett módosítások egy része közvetett, más része közvetlen hatással volt a tanulókat tanulószerződéssel vagy a szakképző iskolával kötött együttműködési megállapodás keretében fogadó gyakorlati képzőkre.

Klész Tibor

Ezek elsősorban a második szakma ingyenességéhez és a nappali rendszerű oktatásban való részvétel életkori határának változásához, továbbá a felnőttoktatásban is köthető tanulószerződéshez kapcsolódtak. Fontos változások léptek életbe a tanulóknak fizetendő pénzbeli juttatással és a gyakorlati oktatók mestervizsga-kötelezettségével kapcsolatban is. Nyár óta újra alkalmazható gyakorlati oktatásvezető a szakképző iskolákban.

Mintegy tíz év elteltével újra ingyenesen készülhetnek fel a tanulók a második OKJ-s szakmára, amely elsősorban azokat a felnőtteket érinti, akik szakmát kívánnak váltani, vagy meg szeretnék újítani szakmai ismereteiket.

A második szakmára az iskolai rendszerű szakképzésben azonban csak a felnőttoktatásban, azaz esti vagy levelező képzési formában lehet ingyenesen felkészülni, de itt sem mindegyik szakmában.

Míg az esti munkarendben szinte minden szakma oktatható, addig a levelező munkarendben csak az, amellyel kapcsolatban ezt az OKJ megengedi. A második szakma tanulása nem csak a képzésbe újonnan belépők számára lett ingyenes, hanem azoknak is, akik már önköltséges formában tanultak a törvénymódosítás elfogadásakor.

A köznevelési szabályok változása alapján már nem csak a huszonegyedik életévig lehet a *nappali rendszerű képzésben* szakmát tanulni, hanem huszonöt éves korig. A felnőttoktatásban az ún. nappali oktatás munkarendje szerinti formában azonban csak az vehet részt, aki az első szakképesítését tanulja. A másodszakmások számára tehát csak az esti és a levelező forma érhető el.

Új lehetőség a tanulók és a gazdálkodó szervezetek számára is, hogy 2015. június 12-től a felnőttoktatás *bármely munkarendjében* lehet tanulószerződést kötni. A gyakorlóhely és a tanuló között létrejövő tanulószerződés eddig csak a nappali rendszerű oktatásban és a nappali munkarendje szerinti felnőttoktatási formában volt megköthető. A változás azt jelenti, hogy a gazdálkodó szervezetek esti és levelező tagozatos tanulót is fogadhatnak tanulószerződéssel.

A gazdálkodó szervezet a felnőttoktatásban tanuló saját munkavállalójával is köthet tanulószerződést, ebben az esetben azonban meg kell teremteni a munkavégzés és gyakorlati foglalkozás közötti összhangot. Mindez ugyanis érinti – többek között – a tanulói juttatás és a bérkifizetés, a mulasztás és a jelenlét, a munkaidő és a kötelező gyakorlati órák, valamint a tápp énz és a járulékfizetés kérdéseit is. Minderről érdemes a munkáltatónak és a tanulónak (munkavállalónak) előzetesen egyeztetni.

A szakközépiskolai képzés esetén már nem csak a szakképzési évfolyamon, hanem a kilencedik-tizenkettedik évfolyamokon is kell pénzbeli juttatást fizetni az ún. összefüggő szakmai gyakorlat idejére. Mindez csak az együttműködési megállapodást kötő szervezeteket érinti, ugyanis tanulószerződés eleve csak szakképzési évfolyamon köthető.

A felnőttoktatásban köthető tanulószerződés alapján differenciált mértékben kell kifizetni a pénzbeli juttatást, amelynek nagysága a munkarendtől függ. A nappali rendszerű képzésben azonos szakmára járó pénzbeli juttatás havi mértékének 100%-át kell kifizetni a nappali munkarend szerinti felnőttoktatásban kötött tanulószerződés esetén, 60%-át az esti és 20%-át a levelező munkarend esetén. Együttműködési megállapodás esetén ilyen differenciálás nem került meghatározásra.

Mind a szakképző iskolák, mind a gyakorlati képzéssel foglalkozó gazdálkodó szervezetek üdvözölték azt a változást, hogy újra foglalkoztatható gyakorlati oktatásvezető az iskolákban.

A gyakorlati oktatásvezető a színvonalas, összehangolt gyakorlati képzés, valamint a gyakorlati képzést szervező vállalatokkal történő szorosabb kapcsolattartás megvalósításáért felelős. Alkalmazása azonban csak az állami szakképző iskolákban és a nemzetgazdasági miniszter fenntartásában lévő, 2015. július 1-jén létrejött szakképzési centrumokban kötelező.

A szakképzésről szóló törvény az iskolán kívüli gyakorlóhelyeken dolgozó gyakorlati oktatókkal szemben már 2012-ben megfogalmazta, hogy csak mestervégzettséggel folytathatnak képzési tevékenységet, feltéve, ha a mestervizsga követelményei az adott szakmában kiadásra kerültek. Erre a törvény 2015. szeptember 1-jéig adott haladékot.

A törvénymódosítás lehetővé tette, hogy a gyakorlati oktatók bizonyos végzettség, körülmény és életkor esetén mentesüljenek ezen kötelezettség alól. Amennyiben a gyakorlati oktató az oktatott szakképesítés szakirányának megfelelő felsőfokú végzettséggel és legalább kétéves szakirányú szakmai gyakorlattal, vagy szakképesítéssel és bármilyen felsőfokú végzettséggel, valamint legalább ötéves szakirányú szakmai gyakorlattal rendelkezik, nem kell mestervégzettséget szereznie csakúgy, ha betöltötte a 60. életévét. Az a gyakorlati oktató is mentesül, aki miniszteri rendeletben meghatározott – kiemelkedő színvonalú, például Michelin-csillagos – vendéglátó-ipari egységben tevékenykedik, de csak a vendéglátó-ipari szakmák (például szakács, cukrász) tekintetében.

A mentesülés átmeneti lehetőségével is élhettek a mestervégzettséggel nem rendelkező gyakorlati oktatók, amennyiben 2015. augusztus 31-ig a területi gazdasági kamarának írásban jelezték, hogy 2016. szeptember 1-jéig elkezdik a kamara által szervezett mesterképzést.

Ezzel újabb egy évvel tolódott ki a kötelezettség teljesítésére rendelkezésre álló idő.

A szakképzési törvény legfontosabb változásai (2. rész)

Pontosított elvek és eljárások

Az Országgyűlés által 2015. május 27-én elfogadott módosítások nyomán 2015. június 12-ével egy sor olyan változás lépett hatályba a szakképzésről szóló törvényben, amelyek a külső képzőhelyen folytatott gyakorlati képzés elveit, annak dokumentumait, illetve maguknak a képzőhelyeknek a nyilvántartását érintik. Röviden összefoglalva ezek a következők:

F. Kárpát Kinga

a) **A szakmai elméleti és gyakorlati képzés alapelvei** között korábban az szerepelt, hogy a gyakorlati képzés csak a tanév szorgalmi időszakában szervezhető meg (kivétel az összefüggő szakmai gyakorlat és az összefüggő szakmai gyakorlaton keletkezett mulasztás pótlása). Az őszi, a téli és a tavaszi szünet ideje alatt gyakorlati képzés nem volt szervezhető. A június 12-ével hatályba lépett módosítás azonban az őszi, a téli és a tavaszi szünet ideje alatt lehetővé tette a szakmai gyakorlat igazolatlan mulasztásának pótlását.

Ugyancsak változott a gyakorlati képzés idejével kapcsolatosan egy fontos kitétel. Korábban a gyakorlati képzést folytató szervezetnél a tanuló gyakorlati képzésére nem kerülhetett sor az elméleti képzési napokon. A június 12-én hatályba lépett módosítást követően csak akkor nem szervezhető gyakorlati képzés az elméleti napokon, ha az elméleti képzési órák száma az adott napon a négy tanórát meghaladja.

b) Módosult és több ponton kiegészült a jogszabály a gyakorlati képzés helyszínével kapcsolatosan. Pontosításra került az ún. kizárólag gyakorlati képzési célt szolgáló tanműhely fogalma: a termeléstől, szolgáltató tevékenységtől *térben vagy időben* teljesen elkülönített képzőhely is ilyennek minősül. A nyilvántartást vezető gazdasági kamara annak figyelembevételével állapíthatja meg, hogy a gyakorlati képző gyakorlóhelye a jogszabályban előírtaknak megfelelően iskolán kívüli gyakorlati képzőhelynek tekinthető-e, hogy a tanműhely jogi, szervezeti, tanügy-igazgatási szempontból, valamint eszközei és felszerelései tekintetében a szakképző iskolától ténylegesen elkülönül-e.

c) A **tanulószerződés kötelező tartalmi elemei** kiegészültek, illetve módosultak 2015. június 12-ét követően. A gyakorlati képzést folytató egyéb szervezet, illetve egyéni vállalkozó adatainál a szerződéskötéskor fel kell tüntetni ezek nyilvántartási számát. Amennyiben olyan tanuló köt tanulószerződést, aki már két, iskolarendszerben megszerzett OKJ-s szakképesítéssel rendelkezik, de jogosult harmadik, illetve további szakképzés ingyenes tanulására (halmozottan hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű), a tanulószerződésben fel kell tüntetni az iskolai rendszerű szakképzésben való ingyenes részvételre jogosító körülményre vonatkozó adatot.

A jogszabály előírja, hogy a tanulói pénzbeli juttatást utólag, a tárgyhót követő hónap 10. napjáig kell kifizetni a tanuló részére – és ezt az adatot rögzíteni kell a tanulószerződésben is.

Amennyiben a gyakorlati képző csak részben rendelkezik a gyakorlati képzés teljesítéséhez szükséges feltételekkel, ún. teljesítési megbízott közreműködését veheti igénybe, akivel teljesítési megbízotti megállapodást köthet. A tanulószerződésben rögzíteni kell a teljesítési megbízott szervezet megnevezését, székhelyén vagy telephelyén lévő gyakorlati képzési helyszínét vagy helyszíneit, adószámát, képviselőjének nevét, a tanuló teljesítési megbízotthoz történő átirányításának időtartamát.

d) Az **együttműködési megállapodás tartalmi elemei** is módosultak, illetve kiegészültek néhány ponton. Mivel 2015. június 12-e után tanulói pénzbeli juttatást kell fizetni az összefüggő szakmai gyakorlatra az ágazati képzés során is, így az ágazati – nem szakképzési – évfolyamokon megkötött együttműködési megállapodásban is fel kell tüntetni ezt az adatot. Szerepeltetni kell továbbá a felelősségbiztosítás költségviselőjét (korábban a felelősségbiztosítás költségét). Ezen kívül ismertetni kell az együttműködési megállapodás keretein belül a tanulókat megillető juttatások biztosításának rendjét. A költségek viselésének, megosztásának és átadásának módját már nem csak abban az esetben kell rögzíteni, ha szakképzési hozzájárulásra nem kötelezett a gyakorlati képző, hanem minden egyéb esetben is.

Szerepeltetni kell az együttműködési megállapodásban a képzés tárgyi feltételeinek biztosítására vonatkozó kötelezettségvállalást a felek részéről.

Az iskolának két újabb tényről is nyilatkoznia kell az együttműködési megállapodásban: a munkarendre vonatkozóan, valamint a nem állami fenntartású iskolák esetén arra vonatkozóan, hogy a képzés szakképzési megállapodás alapján, az állam által költségvetési hozzájárulásban részesített iskolai rendszerű szakképzés keretében kerül sor.

Az utóbbi két pontban ismertetett változásokkal kapcsolatban fontos megjegyezni, hogy a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara elkészítette mindkét képzésformához az aktuális jogszabályi előírásoknak megfelelő sablonokat és honlapján elérhetővé tette azokat **(http://www.mkik.hu/hu/magyar-kereskedelmi-es-iparkamara/tanuloszerzodes-es-egyuttmukodesi-megallapodas-2685)**.

e) A **gyakorlati képzésre jogosult szervezetek nyilvántartását** illetően egyértelműen megfogalmazásra került, hogy a nyilvántartásba-vételi eljárás illetékmentes. A teljesítési megbízotti szervezeteket is szerepeltetni kell a nyilvántartásban a következő adatokkal: a szervezet megnevezése, székhelyén vagy telephelyén lévő gyakorlati képzési helyszíne vagy helyszínei, adószáma, képviselőjének neve, az együttműködés időtartama. Új elemként fel kell tüntetni a nyilvántartásban a gyakorlati képzést szervező szervezet által gyakorlati képzésre egy időben fogadható tanulók *maximális* létszámát szakképesítésenkénti csoportosításban. Új információként szerepelnie kell a nyilvántartásban a statisztikai számjelnek, a cégjegyzékszámnak vagy az egyéni vállalkozó, egyéb szervezet nyilvántartási számának, valamint fel kell tüntetni a nyilvántartás adataiban változással érintett adatokat, a változás időpontját, hatályát, illetve új adat esetén (oktatható szakképesítésre, maximális tanulólétszámra és kizárólag gyakorlati képzési célt szolgáló tanműhely minősítésre vonatkozóan) a nyilvántartásba vétel időpontját.

Fontos változás, hogy a nyilvántartást a tanuló gyakorlati képzését vállaló gyakorlati képzést szervező szervezet székhelye vagy a gyakorlati képzési célt szolgáló telephelye szerinti illetékes gazdasági kamara vezeti.

Pontosítás történt a gazdasági kamara komplex ellenőrzésével kapcsolatban a gyakorlati képzés során, melyen 2015. június 12-től azon szakképző iskolák képviselői közül elegendő *legalább egynek* résztvennie, amellyel a gyakorlati képzésen részt vevő tanuló tanulói jogviszonyban áll. Korábban minden érintett iskolából meg kellett jelennie egy képviselőnek.

Tanácsadók összekötő szerepben

Megnyíltak a kapuk a tanulók előtt

A tanulószerződéssel képzett fiatalok gyorsabban beilleszkednek a munkába, termelésbe – foglalta össze a duális képzés eddigi pozitív tapasztalatait Kontér Mária, a Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara képzési és oktatási osztályvezetője, aki a részletekről is tájékoztatta lapunkat.

Szabolcsi Zsolt

– Hajdú-Bihar megyében jelenleg 296 gazdálkodó szervezet 381 képzőhelyén oktatnak tanulókat, és folyamatosan vannak új belépők is – érzékeltette számokkal a tanulószerződés iránti érdeklődést Kontér Mária. – A tanulóképzéssel foglalkozó vállalkozások között jól meghatározhatók a legaktívabb szakterületek: a legnagyobb létszámban a vendéglátásban, kereskedelemben működik a duális rendszer, ezt követik az ipari szakmák (villanyszerelő, gépi forgácsoló) és a szolgáltatók (autószerelő, karosszéria lakatos). Mindenképpen erősítenünk kell az építőiparban, több vállalkozás bekapcsolásával, de nem csak Debrecenben, hanem a vidéki szakképző intézmények vonzáskörzetében is – hangsúlyozta a megyei kamara képzési és oktatási osztályvezetője.

A szakképzési hozzájárulás felhasználását érintő kedvező törvénymódosításoknak köszönhetően további képzőhelyek csatlakozása várható. A 2016. januártól életbe lépő változások kedvező helyzetbe hozzák a kórházakat, egészségügyi intézményeket is ahhoz, hogy bevonjuk a tanulószerződéses rendszerbe.

A megyei iparkamaránál hét főállású szakképzési tanácsadó dolgozik, az ő feladatuk a képzőhelyek látogatása és a tanácsadás, s ők keresik fel a potenciális képzőhelyeket is, különösen olyan szakmákban, ahol kevés a rendelkezésre álló gyakorlati hely – tudtuk meg.

– A 2015-ös év egyik nagy változása a kamarai garanciavállalás intézményrendszerének a bevezetése. E szerint a

Kontér Mária, a Hajdú-Bihar Megyei KIK képzési és oktatási osztályvezetője

tanulószerződéssel rendelkezők arányát két év alatt 20 százalékkal kell növelnünk (országosan 50 ezerről 70 ezerre), megyénkben teljesítettük a részarányos tervet. Továbbra is elsődleges célunk, hogy a gyakorlatukat iskolai tanműhelyben töltő tanulókat kihelyezzük gazdálkodó szervezetekhez, ahol valós tapasztalatokat szerezhetnek, valós munkahelyzetben – szögezte le Kontér Mária, hozzátéve még egy fontos feltételt, miszerint ez szemléletváltást is jelent.

A kamarai garanciavállalás révén még szorosabb együttműködés alakult ki a szakiskolák és a kamara, illetve a szakképzési centrumok és a kamara között. Hasonlóképpen nagyon jó kapcsolatot ápolnak tanácsadóink a vállalkozásokkal, kölcsönösen segítve egymás munkáját. Tájékoztatóink eredményeként a tanulók is egyre többször veszik igénybe a kollégák segítségét a gyakorlati képzőhely keresésében, a tanulószerződés megkötésében és az ehhez kapcsolódó egyéb problémáikban is. Elmondhatjuk, hogy a tanulók is növekvő bizalommal fordulnak a szakképzés felé.

A tanulók státuszáról folyamatosan frissítjük adatbázisunkat, melyben azt tartjuk nyilván, hogy mely tanuló rendelkezik tanulószerződéssel, hány tanulónak kell segítenünk, hogy megtalálja a számára megfelelő képzőhelyet, mely vállalkozás rendelkezik még betöltendő képzési kapacitással, mely szakmákban és a megye mely területén kell új vállalkozásokat bekapcsolnunk.

– Október végén, a „Dolgozva tanulj!” projekt keretében kilenc szakmában 135 mestercímet adtunk át, s novemberben további száz mester veheti át a mesterlevelét. A mesterképzés és a tanulóképzés között fontos összefüggés van, hisz szeptembertől csak az foglalkozhat tanulóképzéssel, aki legalább mestervégzettséggel rendelkezik.

Csongrád megyei tapasztalatok

Ahonnét a tanulószerződések a kilencvenes években elindultak

Csongrád megye az elsők között volt az országban, ahol még a kilencvenes évek közepén fölállították a tanulói szerződések intézményrendszerét. Azóta többször is változott a forma, a rendszer működésének eddigi tapasztalatairól kérdeztük Horváth Gábort, a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara képzési igazgatóját.

Garai Szakács László

Horváth Gábor, a CSMKIK képzési igazgatója

– Hogyan és mikor indultak be a tanulói szerződések?

– Büszkén mondhatom, az egész rendszer működési elvét, technikáját itt, Csongrád megyében rakták le. Börcsök László, aki sajnos már nincsen közöttünk és Szilágyi János, aki ma a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara oktatási és képzési igazgatója. Ők teremtették meg az alapokat a tanulói szerződéses rendszer kialakításához. Az első tanulói szerződést 1996. május 9-én kötötték Hódmezővásárhelyen, az Alföldi Porcelángyárban, mint gyakorlati képzőhelyen írta alá a cégvezetés az egyik tanulóval. Ezt még Szilágyi János ellenjegyezte. Az biztos, hogy a megyében ez volt az első ilyen szerződés, de országosan is az elsők között lehetett.

– Ennek lassan húsz éve. A két évtized alatt milyen változások mentek végbe a rendszeren?

– Mint minden új „termék” esetében, itt is voltak nehézségek, de nagyon jó lehetőség volt már akkor is arra, hogy a tanulók a gyakorlati képzésüket valós vállalkozásoknál, valódi munkakörnyezetben végezzék. Rengeteg munka van abban, hogy itt tartunk.

– A vállalkozásokat menynyire kellett „győzködni” arról, kapcsolódjanak be ebbe a rendszerbe?

– Elsősorban kommunikációs nehézségek voltak. Mit jelent ez az egész, milyen kötelezettségekkel jár, milyen terheket kell vállalni.

– Mennyire ijedtek meg ezektől?

– Nagyon sok múlik, múlott a könyvelőkön. Ők azok, akik a vállalkozásokról mindent tudnak. Ha őket sikerül meggyőzni akár kamarai, akár vállalkozó oldalról, hogy igen, ez egy hasznos feladat, akkor már nyert ügyünk van. Az adminisztrációs terhek közben könnyebbek lettek az évek alatt, a költségek egyre jelentősebb része elszámolható, így ezek a tényezők pozitívan befolyásolják a rendszerről alkotott képet. Ennek köszönhetően az évek során folyamatosan bővült a tanulói szerződéses rendszer. Ahogy növekedtek a területi kamarák szakképzési feladatai, úgy kezdett el minden ezekről a szerződésekről szólni.

– Mi mindenre gondol?

– A szintvizsgáktól kezdve a megyei fejlesztési bizottságok működésén át, a mesterképzésekig – a tanulószerződéses rendszer szinte mindent érint. .

– Jelenleg hány élő tanulószerződésük van, hány céggel vannak kapcsolatban?

– Október közepén 2150 érvényes tanulói szerződés volt Csongrád megyében. Azért fontos ezt hangsúlyozni, mert a beszélgetésünk megjelenése idején már biztosan több lesz, ugyanis ez az időszak számít a szerződéskötési dömpingnek. Naponta ötven–hetven új szerződést rögzítünk. A tanév végén szokott lenni a másik nagy „roham”: május–júniusban. A nyári gyakorlatok megkezdése előtt is sok szerződést kötnek, amit mi rögzítünk a kamarai adatbázisban. Csaknem háromszáz céggel vagyunk kapcsolatban, ezek vállalták, hogy foglalkoznak a tanulók gyakorlati képzésével. Jelenleg a megyében összesen háromszázhetvenkét telephelyen folyik gyakorlati képzés. A korábbi szakképző iskolák két szakképzési centrumba tömörültek, Szegeden és Hódmezővásárhelyen van a két központ. A megyeszékhelyhez tartoznak a szegedi intézmények. Hódmezővásárhelyhez pedig a helybeli képző iskolák mellett Makó, Szentes és Csongrád intézményei. Összesen huszonhét szakképző iskolával állunk kapcsolatban, ezek azok az oktatási helyek, ahonnan tanulói szerződéseket kötnek a diákok a rendszerben részt vevő vállalkozásokkal.

– Melyek azok a szakmák, amelyekben a legtöbb szerződést kötik?

– Ezt nem lehet így kategorizálni. A megyei kamaráknak 2013 óta az is a feladatuk, hogy segítsék a pályaválasztást, a pályaorientációt. Azt látjuk, hogy az általános iskola elvégzése után a szakmát tanuló nyolcadikosnak több mint a fele a vendéglátásban akarna elhelyezkedni, és a szakács, a pincér, a cukrász, illetve a pék szakmát tanulná szívesen. A kormány - a megyei fejlesztési bizottságok javaslatát figyelembe véve - minden évben meghatározza a hiányszakmákat, amelyekben ösztöndíjat kap a tanuló. A hátrányos helyzetű családok esetében bizony ez is sokat számít. Csongrád megye területén is komoly igény van bizonyos szakmákra, a Magyar Közlönyben nemrég megjelentek már a legfrissebb képzési listák.

– A diákok és a szüleik mennyire vannak tisztában a lehetőségeikkel?

– Tény, hogy a mai szakképzési rendszer elvárja egy nyolcadik osztályos tanulótól, hogy jól átgondolt, a szülei által megtámogatott, megfelelő információkra és a szakmák ismeretére alapozott megfelelő döntést hozzon, úgy, hogy a saját kompetenciáit is ismeri...

– Azaz lehetetlent kívánnak...

– Nem egészen, de majdnem. Nagyon sok múlik a szülőkön, a háttéren, a szocializáción. A fiatalok inkább közösséget választanak, a továbbtanuláskor és sokszor a szülők sem érzik a felelősséget. Kaptunk olyan jelzéseket, hogy a szülők csak a papírt mennek be aláírni, „majd az osztályfőnök eldönti, fiam, mi a jó neked.” Ezeknek a tanulóknak kellene igazán segíteni, viszont sajnos pont ők azok, akikhez nem jutnak el a támogató szándékok.

Minősítik a képzésre vállalkozó cégeket

Sok a képzőhely, kevés a tanuló

Örvendetesen megnövekedett a tanulólétszám a gépipari szakmákban Baranya megyében, a szakmák többségében viszont a csökkenő létszám miatt nem jut minden gyakorlati képzőhelynek tanuló. A versengő cégeket egy új minősítési rendszerrel kategóriákba sorolja a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara (PBKIK).

Kis Tünde

Janovics László, a PBKIK szakképzési osztályvezetője

Jelenleg Baranyában 2360 tanulószerződést tart nyilván a kamara, a gyakorlati képzéssel foglalkozó vállalkozások száma 340, a képzőhelyeké pedig 396. A képzőhelyként is működő vállalkozások a gépipar, az autós (karosszérialakatos), a vendéglátás és az építőipar szakmacsoportokban működtetnek tanműhelyeket. Az új szakképzési törvény előírásai miatt a megyei kamara az elmúlt alig több mint egy évben huszonhét szakmában 314 fő mester képzését és vizsgáztatását szervezte. Ez az aktivitás is mutatja, hogy a vállalkozásoknak fontos a tanulóképzés.

– Annak ellenére, hogy Baranya megyében még mindig magas a munkanélküliség, a legtöbb szakmunkás végzettséget igénylő szakmában munkaerőhiány van – mondja Janovics László, a PBKIK szakképzési osztályvezetője. – Hiába hirdetik meg a vállalkozások üres állásaikat és jelentik be munkaerőigényüket a munkaügyi kirendeltségekre, nem találnak megfelelően képzett, motivált, dolgozni akaró munkaerőt. Ezért azok a cégek, amelyek megtehetik, maguk vállalják a munkaerő-utánpótlás képzését, hiszen hosszútávra terveznek. Előny számukra, hogy a tanulókat megismerve lehetőségük van a legjobbaknak munkaszerződést felajánlani a szakképzettség megszerzését követően. A szakmák többségében az igénybe vehető állami normatíva fedezi a gyakorlati képzés felmerülő költségeit, emellett eszközfejlesztésre is lehetőség van. A vállalkozások azzal, hogy bekerülnek a gyakorlati képzésbe, a kerettanterv keretei között a „saját képükre” formálhatják a szakmunkásképzést és a tanulók tudását az igényeikhez igazíthatják.

– Mégis, vannak olyan vállalkozások, amelyek nem vállalják a képzést.

– Látható, hogy a szakképzésbe manapság nem a legjobb képességű gyerekek jelentkeznek az általános iskola befejezése után. Egyre növekvő arányban vannak közöttük halmozottan hátrányos, sajátos nevelési igényű fiatalok, akiknek alapvető szocializációja, képzése, motiválása a tanulásra, a munkára még a szakképzett pedagógusok számára is sokszor túl nagy kihívást jelent. Nem minden cég, ügyvezető, mesterember érez elég erőt, tudást, felkészültséget, elhivatottságot, kitartást ahhoz, hogy elvállalja ezt a nem kis felelősséggel járó feladatot. Rossz tapasztalataik vannak a tanulók gyenge tanulási, alkalmazkodási képességével, motiválatlanságával kapcsolatban. Mások esetleg belátják, hogy nem tudnak megfelelni a gyakorlati képzőhelyi akkreditáció minden személyi és tárgyi feltételének, esetleg a cég tevékenysége nem felel meg a kerettantervi oktatásban szereplő kívánalmaknak. Emellett fontos érv az is, hogy a bonyolult adminisztráció sokakat elrettent a képzéstől.

– Baranyában csaknem 400 gyakorlati képzőhelyen oktatják a tanulókat. Ezeket egy-egy önálló vállalkozás működteti, vagy netán arra is van példa, hogy több cég összefogásával valósul meg a tanulóképzés?

– Igen, van példa a képzés összeszervezésére. Ez a teljesítési megbízotti rendszer alkalmazásával tud szabályosan megvalósulni, ami azt jelenti, hogy a cég leszerződik valamely másik (a kamaránál nyilvántartott) gyakorlati képzőhellyel, vállalkozóval, amely olyan – a kerettantervben lévő – ismereteket ad át a tanulónak, amit ő maga nem tud megtanítani, mert nem rendelkezik az ahhoz szükséges feltételekkel. Több olyan szakmacsoport van például a gépipar, az autós szakmák, a vendéglátás, ahol ez a jó megoldás. Reményeink szerint a rendszer a jövőben még inkább kiszélesedik, segítve, hogy a fiatalok a szakmájukat a lehető legszélesebb körben, több gyakorlati képzőhelyen tanulhassák meg.

– Az elmúlt évtized mutatói szerint egyre kevesebb fiatal választja a szakképző iskolákat. Jelenleg van elég tanuló a képzőintézményekben Baranyában?

– Ez szakmacsoportonként eltérő. Van néhány olyan szakma, ahol nehezen találunk annyi vállalkozást, ahova kihelyezhetők lennének a tanulók, ilyen például a fényképészet. Az elmúlt évek kamarai pályaválasztási tevékenységének valamint a kamarai gépipari osztály elindítása eredményeként a gépipari szakmákban (ipari gépész, forgácsoló, hegesztő) mára örvendetesen megnövekedett a tanulólétszám Baranya megyében. A szakmák többségében viszont az a helyzet, hogy a csökkenő gyerekszám miatt nem jut minden gyakorlati képzőhelynek tanuló. Van olyan szakmacsoport, ahol a képzőhelyi kapacitás a tízszerese annak, ahány tanuló a rendszerben van. Ilyenek például a víz-, gázfogyasztó berendezés- és csőhálózat-szerelők. Baranyában vízvezeték-szerelő szakmában már harmadik éve nem indult nappali tagozaton egyetlen osztály sem. Tehát versenyeznek a cégek, a gyakorlati képzőhelyek a tanulókért.

– Többek között ezért is dolgoztuk ki a gyakorlati képzőhelyek – objektív mutatókon alapuló – minősítési rendszerét, amely segítségével a cégeket „A”, „B” vagy „C” kategóriába soroljuk be. Ezt minden évben felülvizsgáljuk, és a kamarai garanciavállalás keretében a 9. osztályban szintvizsgázott tanulóknak először az „A” kategóriás képzőcégek (a legjobbak) kapacitásainak feltöltését ajánljuk, utána a „B” és végül (ha marad még kihelyezhető tanuló) a „C” kategóriás gyakorlati képzőhelyek kapnak tanulókat.

Zala Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

A mesterképzés emeli a képzési színvonalat

A jelenlegi adatok szerint a Zala Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (ZMKIK) 1315 hatályos tanulószerződést gondoz, a megyében a tanulók 334 képzőhelyen töltik gyakorlatukat. A képzőhelyek jelentős része kis- és középvállalkozás – mondta el Bangó-Rodek Viktória, a ZMKIK Szakképzési csoportvezetője.

Strbik László

– Milyen tendencia szűrhető le az elmúlt évek tapasztalataiból?

– A megyében a tanulószerződések számában egy lassú, öthat százalékos csökkenés majd stagnálás tapasztalható, aminek főként demográfiai okai vannak. A középfokú oktatásba bekerülő tanulók száma folyamatosan csökken, így 2016-ra az öt százalékot is elérheti. Továbbra sem mozdult el jelentősen a gimnáziumi beiskolázás létszám aránya, így a fiataloknak alig harmada kerül a szakképzésbe. Csak a kamarai garanciavállalásnak köszönhető, hogy a tanulószerződések száma stagnál és nem mérséklődik. Másrészt sikerült más, eddig iskolai tanműhelyben oktatott területekről is tanulókat kihelyezni a képzőhelyekre.

– Hány tanácsadóval látja el a ZMKIK e feladatokat?

– Kamaránknál évek óta hét szakképzési tanácsadó látja el a szakképzési feladatokat. Mind jól képzett, elhivatott szakember. Minden lehetőséget megragadnak azért, hogy segítsék a vállalkozásokat, a tanulókat és a szülőket. Folyamatos és jó kapcsolatot ápolnak a szakképző intézményekkel, valamint az iskola fenntartókkal.

– Milyen arányban teljesítették a duális képzésben részt vevő tanulók a szintvizsga kötelezettséget a megyében?

– A szintvizsgán részt vett tanulók 96 százaléka sikeresen teljesítette szintvizsga kötelezettségét. Sajnálatos módon jelentős, tíz százalékot tesz ki a szintvizsgára jelentkezett, de a vizsgáig lemorzsolódott vagy a vizsgán meg nem jelent tanulók száma.

– Mennyire jellemzőek a megyében a vállalati tanműhelyek? Emelkedett vagy csökkent a számuk az elmúlt években?

– Az aktív gyakorlati képzőhelyek száma az elmúlt években csökkenő tendenciát mutat. Míg 2010-ben számuk 500 körül volt, 2014-ben már csak 382 képzőhelyen folyt gyakorlati oktatás. Ennek egyértelműen a csökkenő gyereklétszám az oka. Az egyértelműen látszik, hogy a szakképzésben részt vállaló gazdálkodók képzési kedve nem változott. Sőt egyre többen érdeklődnek, hogyan tudnának bekapcsolódni a duális képzésbe. Jelenleg több gazdálkodói igény van a tanulók oktatására, mint ahány tanuló beiratkozik a szakképzésbe. Ezért szerencsés helyzetben vagyunk, mert a képzőhelyek nagy része mindent megtesz annak érdekében, hogy olyan szakmai képzést biztosítson a tanulói számára, amivel a sikeres vizsgát követően megállhatják a helyüket a munkaerőpiacon. Természetesen ehhez szükség van a tanulók akaratára és a szülők támogatására is.

– Megítélése szerint a gyakorlati képzőhelyeken emelkedett-e a képzési színvonal?

– Közvetlenül a mesterképzésnek is köszönhetően egyértelműen emelkedik a képzési színvonal. Azok a képzőhelyek, amelyek nem rendelkeztek kellő elhivatottsággal a gyakorlati képzés területén, vagy nem áldoztak időt és pénzügyi ráfordítást a mestervizsga feltételeinek való megfelelésre, azok 2015 szeptemberét követően már nem is folytathatták gyakorlati képzési tevékenységüket. Ez közvetett módon is hatást gyakorolhat és segítheti a képzés színvonalának emelését.

– Mit tud tenni a zalai kamara, hogy megtartsa a megfelelő vállalati képzőhelyeket és újabb gazdálkodókat nyerjen meg?

– A tanácsadói hálózat minden lehetőséget megragad az új képzőhelyek bevonására, bár ez évről évre mind nehezebb feladat, a jogszabályi változásoknak és a szigorodó előírásoknak köszönhetően. Egy-egy új potenciális képző esetében igyekszünk felhívni a figyelmet a gyakorlati képzés előnyeire. A vállalkozások jelentős része hamar felismeri a lehetőséget a gyakorlati oktatásban. Főleg azok a cégek vágnak bele a duális gyakorlati képzésbe, akik folyamatos szakember utánpótlási gondokkal küzdenek, mivel így, a náluk töltött idő alatt, a saját profiljukba illő szakembereket képezhetnek. Fontos tényező, hogy az a jó képességű tanuló, aki ma még tanulószerződéssel tölti gyakorlatát, a sikeres szakmai vizsgát követően minden különösebb átállás nélkül munkavállaló lehet a gyakorlati helyén. Természetesen a meglévő lehetőségek mellett törekszünk a folyamatos információ átadására és plusz szolgáltatásokkal is igyekszünk enyhíteni a képzők adminisztratív terheit. Például elkészítjük számukra a tanulószerződéseket.

Bangó-Rodek Viktória, a ZMKIK Szakképzési csoportvezetője

CAD Production Kft., Kaposvár

Kevesebb adminisztráció és még több gyakorlat

Az új szakképzési rendszerrel mindenki jól jár: a tanulók, a szülők, a gyakorlati képzőhelyek, az oktatási intézmények, a gazdaság és az ország is. A diákokat fogadó vállalkozások a program segítségével lényegesen könnyebben tudják megoldani szakember-utánpótlási gondjaikat, nem kényszerülnek fölösleges körökre a munkaerőpiacon.

Kocsi Margit

A 2008 óta működő, speciális gépgyártó, mérnöki fejlesztő és szolgáltató CAD Production Kft. szerszámkészítő és gépi forgácsoló szakmában fogad szakmunkástanulókat a kaposvári Eötvös Lóránd Szakközép- és Szakiskolából. Papp Zoltán, a cég ügyvezetője büszkén idézte fel, hogy a náluk gyakorlatozó szakiskolások közül 2013-ban az egyik diák harmadik, a tavalyi versenyzőjük pedig hatodik lett a Szakma Sztár Fesztiválon a szerszámkészítők versenyében. Eddig két gyakorlatozó fiatalt – egy szerszámkészítőt és a hamarosan egyetemmé váló Dunaújvárosi Főiskoláról egy levelező tagozatos gépészmérnök hallgatót - vettek fel az összesen kilenc embert foglalkoztató kisvállalkozáshoz a duális képzés segítségével.

– Ez a program hosszú távú hozadéka a résztvevő vállalatok

Papp Zoltán, a CAD Production Kft. ügyvezetője

számára, ami különösen fontos a fejlődése elején járó CAD számára – hangsúlyozta a vállalkozás vezetője.

A tanulószerződésekhez négyoldalas jelentkezési lapot kell kitölteni, amit a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) biztosít az érintettek számára. Papp Zoltán ahol tehetné, csökkentené a bürokráciát, legszívesebben mindent egyszerűsítene.

Ezt a jelentkezési lapot is el tudnám képzelni egy A4-es papíron – jegyezte meg. A finanszírozás viszont szerinte rendben működik. Mivel a rendszer menetközben is formálódik, megfontolásra ajánlotta a tanulók által okozott, esetleges károk megtérítésének észszerű megoldását.

Nálunk előfordult, hogy egy tanuló már az első napon tíz menetfúrót tört el, mégsem tehettük meg, hogy rászámlázzuk a keletkezett kárt, a történteknek viszont a cég számára komoly anyagi vonzata volt, az ilyen kiadásokra az új rendszer egyelőre nem kínál kompenzációt – állapította meg a CAD ügyvezetője.

Papp Zoltán összességében jó kezdeményezésnek tartja a duális képzést. Az első tapasztalataik ugyanakkor azt is mutatják, hogy megérné növelni azt az időt, amit a cégeknél töltenek a diákok. Szerinte ezzel is erősíteni lehetne a gyakorlati képzést, ami versenyképesebbé tenné a magyar munkavállalókat és vállalatokat a piacon.

A duális képzés kommunikációs eszközei

Weboldal és megújult útmutató

Sikora Henriett

Az MKIK évek óta támogatja a gyakorlati képzés szereplőit különböző szakmai kiadványok kiadásával. Ezek közül az egyik, a szakképzési tanácsadói hálózat tevékenységéhez kapcsolódó „Gyakorlati képzés tanulószerződéssel és együttműködési megállapodással a munka világában” címmel jelent meg. A kiadványt éves rendszerességgel kiadtuk, minden alkalommal a hatályos jogszabályoknak megfelelően aktualizáltuk. A 2015 júniusában megjelent jogszabályi változások indokolták, hogy új felépítésben dolgozzuk át a kiadványt. A szakmai anyag amellett, hogy konkrét példákon keresztül mutatja be a gyakorlati képzéssel foglalkozók számára az adott szituációban megfelelő eljárást, útmutatást is ad a képzőhelyek, a tanulók és szüleik, valamint a szakképző iskolák számára az olykor nehezen értelmezhető jogszabályi előírások értelmezésére vonatkozóan.

A kiadványban külön fejezetben tárgyaljuk a kamarai garanciavállalás bevezetését, ismertetjük a jogszabályi hátteret. Részletezzük, hogy mely esetekben kell kiadni a garanciavállaláshoz kapcsolódó kamarai igazolást, és hogy ebben milyen közös feladatai vannak a képző intézményeknek és a területileg illetékes kamaráknak. Megvizsgáljuk, hogy az új szabályozás melyik évfolyamra vonatkozik és hogy a szintvizsgák eredményei hogyan hatnak ki a kamarai garanciavállalás rendszerére.

A kiadványt felhasználói szempontból újrastrukturáltuk, egy-egy fejezetet ajánlunk a gyakorlati képzést folytató szervezeteknek, a szakiskoláknak és szakközépiskoláknak valamint a tanulók és a szülők számára. Külön mellékletben, táblázatos formában összegezzük a szakképzési hozzájárulás teljesítésének szabályait, a tanulószerződés alapján fizetendő pénzbeli juttatásokat és a hozzá kapcsolódó normatív támogatásokat.

Bízunk benne, hogy mindezek alapján a megújult forma és az aktualizált tartalom a napi gyakorlatban jól használható szakmai anyagként hatékonyan segíti az érintettek munkáját.

A kiadványt tíz ezer példányban jelentettük meg és a területi kamarákon keresztül juttatjuk el a képzőhelyek, az iskolák, a szülők és a tanulók számára. Ezen kívül a **www.mkik.hu** weboldalról is letölthető.

A tanulószerződés népszerűsítésének céljából létrehozzuk a www.tanuloszerzodes.hu portált. Az új webes portál a duális szakképzés gyakorlati képzéséhez kapcsolódóan, a tanulószerződésekkel kapcsolatban nyújt teljes körű információt az érdeklődők számára. A honlap a „Gyakorlati képzés tanulószerződéssel és együttműködési megállapodással a munka világában” kiadványhoz hasonló struktúrával készül, külön menüpontot kapnak a tanulószerződéssel még nem rendelkezők, ezen belül tovább lépve lehet tájékozódni aszerint, hogy gyakorlati képzőhely vagy tanuló az érdeklődő. Tanulószerződés birtokában a felmerülő kérdéseket témakörönként lehet áttekinteni. A legfontosabb területek között helyet kapnak a tanulószerződés megszüntetésére, a pihenő- és munkaidőre, a hiányzásra vonatkozó kérdések. Pontos képet szeretnénk adni a finanszírozási lehetőségekről is, ezért kialakítunk egy felületet, ahol lehetőség lesz kiszámolni a tanulók pénzbeli juttatását. A gyakorlati képzőhelyek is előre tájékozódhatnak arról, hogy milyen összegű támogatással számolhatnak, számukra az úgynevezett normatíva kalkulátor nyújt majd segítséget. A letölthető nyomtatványok között elérhető lesz az MKIK által ajánlott aktuális tanulószerződéssablon és a módosító sablonok. Önálló menüpontban gyűjtjük össze a szakképzést érintő jogszabályokat, a Nemzetgazdasági Minisztérium, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal és egyéb szakmai háttérintézmények tájékoztató jellegű szakmai véleménye alapján összeállított gyakran ismételt kérdéseket (GYIK) független menüpontban jelenítjük meg. A gyakorlati képzéssel foglalkozó szervezetek a tanulószerződéses felületről egy kattintással áttérhetnek a kamarai nyilvántartó rendszerbe, ahol akár azonnal, online kitölthetik a tervezett tanulószerződéseiket.

Mindezen eszközök felhasználásával a kamarai szakképzési tanácsadói hálózat országosan egységes, magas színvonalú munkával támogatja a tanulószerződés intézményrendszerét és elősegíti a képzési hajlandóság növelését.

Jelentősen változott a gyakorlati képzés állami támogatása

Az év folyamán a szakképzési hozzájárulás szabályozása több ponton is módosult, méghozzá kedvező irányban. A kormány egyik kiemelt célja volt a gazdálkodó és egyéb szervezetek képzési hajlandóságának növelése, a duális képzés megerősítése és kiszélesítése a képzésben részt vevő gyakorlati képzők és tanulók számának növelésével.

Ferencz Csaba Zsolt

2015. június 4-én jelent meg a *2015. évi LXVI. törvény*, amely a szakképzési hozzájárulási törvényt (Szht.) módosította. A normatívákra vonatkozóan pedig a 2015. szeptember 10-én megjelent *257/2015. számú Kormányrendelet* tartalmazott új elemeket. A változtatások összességében minden gazdálkodói csoport esetében az állami támogatás növekedését eredményezték. Ugyanakkor lényeges eltérés tapasztalható az egyes gyakorlati képzők csoportjai között. Kiemelten támogatott lesz a kkv szektor. A változások többsége 2016. január 1-jén lép hatályba, az ettől eltérő időpontokat az alábbiakban külön jelezzük.

Az egyik legfontosabb változás az ún. egyéb szervezeteket érinti. Lehetőségük nyílik arra, hogy az állami adóhatósághoz történő bejelentéssel bekerüljenek az Szht. alanyi körébe úgy, hogy kötelezettségük mértéke nulla forint. Ezzel a megoldással lényegesen egyszerűbbé és gyorsabbá válik a finanszírozásuk. A jelenlegi bonyolult és nehézkes támogatási rendszer helyett (igénylésen alapuló támogatási szerződés és félévenkénti NFA képzési alaprészből történő folyósítás) , amely 2015. december 31-gyel meg is szűnik, a szakképzési hozzájárulásra kötelezetteknél már jól működő visszaigénylés útján juthatnak a költségeik fedezetéhez.

Kibővül az ún. csökkentő tételek köre a tanulószerződéssel képző hozzájárulásra kötelezettek esetében. Ennek megfelelően az érintett szervezetek az alapcsökkentő tételen felül az alábbi kiegészítő csökkentő tételeket vehetik figyelembe az elszámolásnál:

- *beruházási kiegészítő csökkentő tétel*, melyet minden hozzájárulásra kötelezett igénybe vehet,
- *oktatói kiegészítő csökkentő tétel* a nem főtevékenységként gyakorlati képző kkv szektorba tartozó vállalkozás számára,
- *tanműhely-fenntartási kiegészítő csökkentő tétel* a 9. évfolyamosok kizárólag gyakorlati célt szolgáló tanműhelyben történő képzésére, egyéb szervezetnek nem minősülő, nem főtevékenységként gyakorlati képző esetén.

A *beruházási csökkentő tétel* összege az évente a tanulószerződéses tanulók éves létszáma átlagának és az alapnormatíva

- 1–10 főt foglalkoztató kötelezett esetén 38%-ának,
- 11–50 főt foglalkoztató kötelezett esetén 18%-ának,
- 50 főnél többet foglalkoztató kötelezett esetén 9%-ának

a szorzata. A beruházási kiegészítő csökkentő tétel összege nem haladhatja meg a beruházás összköltségének a mértékét, és évente legfeljebb 15 millió forint összegben vehető figyelembe. A számításnál a tanulók éves létszámának az átlagát a tanulók havi létszámának számtani átlaga alapján kell meghatározni.

Az *oktatói kiegészítő tétel* mértéke évente és tanulónként az alapnormatíva összegének 21%-a.

A *tanműhely-fenntartási kiegészítő csökkentő tétel* nagysága évente és tanulónként az alapnormatíva összegének 25%-a.

Az *oktatói és a tanműhely-fenntartási kiegészítő csökkentő tétel* éves és – szakképzési hozzájárulási előleg fizetése esetén – havi mértékének a megállapítása során a 280/2011. Kormányrendelet 5. § (3)-(6) bekezdését is alkalmazni kell.

A visszaigénylésnél tanulószerződés keretében folytatott gyakorlati képzés esetén a kkv szektorba tartozó vállalkozásoknál az alap- és a kiegészítő tétel bruttó kötelezettséget meghaladó teljes összege, míg más, egyéb szervezetnek nem minősülő hozzájárulásra kötelezettnél a bruttó kötelezettséget meghaladó összeg legfeljebb az alapcsökkentő tételig vehető figyelembe.

A saját munkavállaló képzésének elszámolásához kapcsolódóan az alapkritériumként meghatározott 45 fő tanulószerződéses tanulóra vonatkozó feltétel teljesíthető lesz ún. partner- vagy kapcsolódó vállalkozás keretében is. Megfogalmazásra került *a nem főtevékenységként gyakorlati képzést folytató hozzájárulásra kötelezett* fogalma. A főtevékenységként gyakorlati képzést folytatók az igénybe vehető csökkentő tételeknél a többi gazdálkodóhoz képest korlátozottabb támogatásban részesülnek. Az NFA képzési alaprészéből nyújtható (korábban kormánydöntésen alapuló) támogatások 2015. június 12-től a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter hatáskörébe kerülnek. A szoftverfelhasználási joggal és a szoftvertermékkel kibővül azon javak köre, amire a támogatás kérhető. Változik a decentralizált keretben érintettek köre és a keret felhasználási célja. A hiány-szakképesítést tanulók ösztöndíjának hivatalos elnevezése Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíj lesz, amelyben nem csak szakiskolások részesülhetnek majd.

A tanulói pénzbeli juttatáshoz hasonlóan 2015. szeptember 11-től a felnőttoktatásban az elszámolható csökkentő tétel is differenciálásra került a munkarendtől függően. Ennek megfelelően a nappali, az esti és a levelező oktatás munkarendje szerint folyó felnőttoktatás esetében a normatíva a nappali rendszerű iskolai oktatásban alkalmazott 100, 60, illetve 20%-a. Tekintettel arra, hogy a módosítás 2015. szeptember 11-én lépett hatályba, és a differenciált normatíva fentiek szerinti előírásával kapcsolatban a kormányrendelet nem tartalmaz átmenti rendelkezést, így a 2015. szeptember 10-ig terjedő időszakra vonatkozóan a gyakorlati normatíva 100%-a vehető figyelembe felnőttoktatásban ez előtt az időpont előtt megkötött tanulószerződések esetén.

Weishaupt Kft.

A fiatalok nem elég önállóak

A Németországból szakmai gyakorlatra érkező fiatalok gyakorlatiasabbak és önállóbbak, mint hazai társaik – összegezte benyomásait Rácz József, a Weishaupt Kft. ügyvezetője. A világ egyik vezető tüzeléstechnikai cége 1973 óta van jelen Magyarországon is. A vállalatnál dolgozó technikusoknak nem csak a mechanikai elemek karbantartásában és javításában kell tökéletes tudással rendelkezniük, hanem az elektromos, elektronikus elemekben, szabályzókban is. Ezt a komplex ismeretanyagot itthon nem tanítják, a cégnek magának kell az utánpótlást kinevelnie.

Losonczi Lívia

– Ebben a tanévben ennek ellenére nincsenek tanulószerződéses diákjaik. Miért?

– Nemcsak értékesítjük a Weishaupt nagyteljesítményű tüzelőberendezéseit, kazánjait, hanem az év minden napján 24 órán át rendelkezésre állunk pótalkatrésszel, szerviztechnikussal. Ez igen komoly terhelést jelent minden munkatársunk számára. Az elmúlt években gondoskodtunk arról, hogy az idén és jövőre nyugdíjba menők együtt dolgozhassanak utódaikkal, így idén már nem volt lehetőségünk tanulószerződéses diákokra.

– Korábban viszont kötöttek ilyen megállapodásokat. Mi volt a tapasztalatuk a fiatalok felkészültségét illetően?

– A Weishaupt berendezések alkalmazása sokrétű feladat: gázos, csőszerelői, elektromos és elektronikai, műszerészi ismereteket kíván. Ezért mi gázkészülék szerelő, épületgépész technikus végzettségű fiatalok foglalkoztatását láttuk helyesnek. Elméleti ismereteik – a legújabb technikák kivételével -- megfelelőek voltak, a gyakorlatban mutatkoztak hiányosságok, vélhetően a lehetőség hiánya miatt. Szilárd meggyőződésem, hogy ezekben a szakmákban a fiataloknak biztos a jövőjük, nem az állás, a lehetőség fogja megkeresni őket.

– Véleménye szerint a szakképzésben történt sok változás hozott-e pozitív változást?

– Néhány évvel ezelőtt kamarai megbízás alapján részesei lehettünk a duális képzés elindításának. Új tanulmányi anyagokat készítettünk, korábban nem oktatott technológiákat építettünk be a tananyagba. Nagy a várakozás bennünk, csakúgy, mint szerviz- és kivitelező partnereinkben. Reméljük a végzős szakemberek tudásban gazdagabban, szélesebb látókörrel, célokkal indulnak az életbe. Elöregszik a szakma, szükség van fiatalításra. A mai piaci körülmények között jól képzett, gyorsan alkalmazkodó, az újra nyitott ifjú szakemberekre van igény. Nagyon fontos a nyelvismeret is, hogyan lehetne másképp szakirodalmat, szabványt, stb. megismerni?

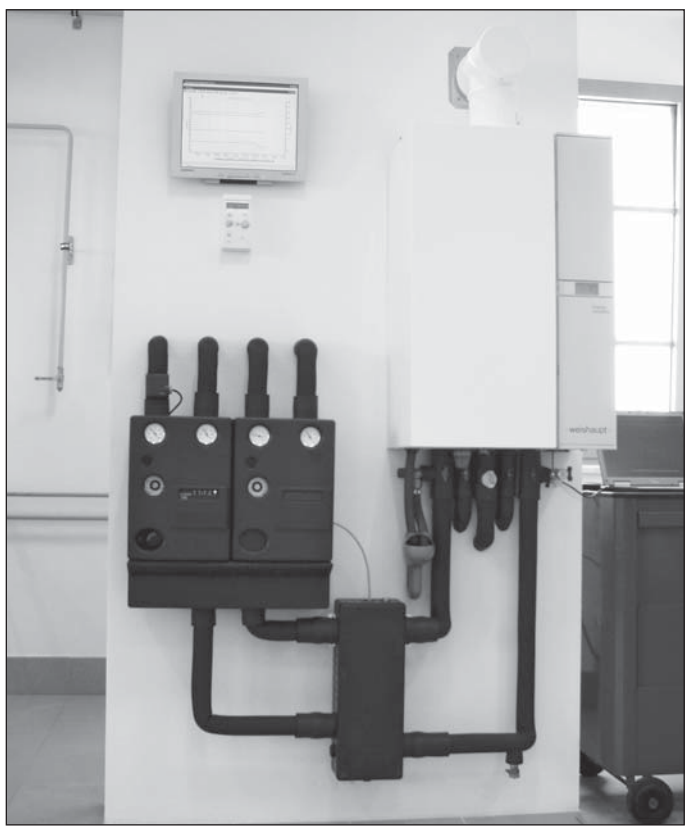

A tüzeléstechnikai cég 1973 óta van Magyarországon

SBS Kft.: Bővítik a tanműhelyt

Érdemes tanulószerződést kötni

A Heves megyei Erdőteleken (az M3-as autópálya mellett, Füzesabonyhoz közel) és Egerben, elsősorban rakodó- és emelő berendezések fémszerkezeteinek gyártásával, festésével és előszerelésével foglalkozó magyar tulajdonú SBS Kft.-nek jelenleg tíz épület- és szerkezetlakatos, valamint tizenkét hegesztő tanulóval van tanulószerződéses kapcsolata – mondta el Kovácsné Ózsvári Szilvia, a társaság HR vezetője.

Strbik László

A cég 2008 óta foglalkozik tanulószerződéses szakmunkások gyakorlati képzésével. Számuk azóta elérte a 70 főt, az első években öten-hatan voltak, de már a 2013/2014-es tanévtől kezdődően tizenöt-húsz főre emelkedett a létszám. Jelenleg huszonkét szakmunkás jelölt pallérozódik az SBS Kft. tanműhelyében.

A társaság tulajdonos ügyvezetője, Balogh László korábban gázszerelő vállalkozóként kezdte, majd 1997-ben két társával megalapították az SBS Kft.-t. Kezdetben külső szerelési munkahelyeken húsz fővel kezdték meg tevékenységüket. A nagyobb megrendelések miatt 1999 áprilisában telephelyüket áthelyezték az erdőtelki Kalász-tanyára, ahol az elmúlt évek fejlesztéseinek köszönhetően hat gyártócsarnokban összesen csaknem tizenhárom ezer négyzetméter alapterületen folyik a munka.

A feldolgozott acél mennyisége a 2003. évi 3 200 tonnáról napjainkra 8 500 tonnára emelkedett. Ma már több mint 240 főt foglalkoztatnak, és ugyanennyi beszállítónak adnak munkát, megélhetést. Tavaly mintegy hat milliárd forintos árbevételt értek el. 2011-ben új telephelyet létesítettek Egerben, amely további kétezer négyzetméter gyártócsarnok bővülést jelent.

Kovácsné Ózsvári Szilvia, az SBS Kft. HR vezetője

SBS alkatrészek vannak a világ vezető rakodógépeiben, mint például a Caterpillerben, a Liebherrben, a Kramerben, a Sennebogenben, a Goldhoferben és a Terexben. Ez ahhoz hasonlítható, mintha az autógyártásban a Mercedes vagy a Ferrari beszállítói lennének.

A HR vezető utalt arra, hogy 2015/2016 tanév első félévében tanulóik havonta bruttó 18 900 forint ösztöndíjban részesültek. Kapnak még munkaruhát, védőfelszerelést, felelősségbiztosítást, rendszeres orvosi vizsgálatot és a beutazási kiadásaikat is fedezi a cég.

Kovácsné Ózsvári Szilvia kifejtette: tanműhelyük alapterülete nyolcvan négyzetméter, amit a közeljövőben szeretnék kibővíteni és további berendezésekkel felszerelni. Az ott található berendezések értéke eléri a nyolc millió forintot. Kezdetben az oktatói feladatot egy nyugalmazott középiskolai pedagógus látta el, 2014 tavaszától ezt a feladatkört már egy olyan kolléga tölti be, aki négy hegesztő eljárásból rendelkezik szakoktatói végzettséggel, valamint az idén szeptemberben átvette mesterlevelét is. A „Fókuszban a művészet" elnevezésű országos hegesztő versenyen – amelyet a szakma művészeinek szerveznek – bejutott a legjobb tíz közé. A közeljövőben megkezdik az EWS (Európai hegesztő specialista) képzést is.

A több éves tapasztalat szerint a környéken élő tanulók választják a céget gyakorlati helynek, mert harminc kilométeres térségben csak egy hasonló tevékenységgel foglalkozó vállalkozás található. De vannak olyan tanulóik is, akik napi hatvan kilométert is utaznak, csak azért, hogy itt tanulják meg a kiválasztott szakmát. Tapasztalata szerint a duális képzés bevezetése óta jelentősen emelkedett a tanulók gyakorlati tudásának a színvonala. Szerencsére az elmúlt hét esztendőben a hetven tanulószerződéses tanulójukból mindössze egy diákkal kellett szerződést bontani, mert nem felelt meg a követelményeknek. Ez az idén júniusban történt. Jó kapcsolatokat ápolnak a Karcagi SZC Hámori András Szakközépiskola és Szakiskolával, a hevesi Eötvös József Református Oktatási Központtal, valamint az Egri Szakképzési Centrummal is.

CLAAS Hungária Kft.

Nyílt napokat tart a Kiváló Gyakorlati Képzőhely

A mezőgazdasági gépgyártással foglalkozó, törökszentmiklósi CLAAS Hungária Kft. a 2011/12-es tanévtől kapcsolódott be a tanulószerződéses rendszerbe, szerződött tanulóik száma a kezdeti 22 főről napjainkra 65 főre emelkedett. Korábban hegesztő, szerkezetlakatos és szerszámkészítő szakmákban volt oktatás, míg e tanévtől az ipari gépész szakma is csatlakozott – közölte Szoták-Nóvé Mária, a társaság személyzeti vezetője.

S. L.

A cég a németországi CLAAS csoport száz százalékos tulajdonú leányvállalataként és a mezőgazdasági gépgyártás magyarországi központjaként meghatározó szerepet tölt be a régióban.

A fejlesztés megkezdése előtt 402 négyzetméter alapterületű műhelyben folyt az oktatás, az ingatlan beruházással a tanműhely alapterülete 675 négyzetméterre bővült. Az oktatási terület növelése mellett két oktatótermet, egy tanári szobát, valamint szociális helyiségeket is kialakítottak. Az elavult, nagyrészt korszerűtlenné vált gépek helyett 16 fémipari munkaasztalt, tíz hegesztőgépet, egy kézi plazmavágógépet, CNC maró megmunkáló központot, valamint ívhegesztő robotcellát is beszereztek.

Oktatóink mestervizsgával rendelkeznek, sok évtizedes vállalatunknál szerzett szakmai tapasztalattal rendelkeznek – hangsúlyozta a cég HR vezetője.

A tanműhely fejlesztési koncepcióját a HR vezető és egy gépészmérnök végzettségű szakember határozza meg. A tanműhely vezetője a napi működéssel kapcsolatos operatív feladatok végrehajtását, az oktatást, a tanulók felügyeletét, továbbá az oktatók irányítását látja el.

Társaságunk partnerintézménye a Szolnoki Szakképzési Centrum, mellyel szoros, konstruktív partneri viszonyt ápolunk. Ez elsősorban szakmai eszmecserét, valamint további közös fejlesztések megvalósítását jelenti. Közös szülői értekezleteket tartunk, pályaválasztási fórumokon pedig közös standon jelenünk meg velük. A helyi kereskedelmi és iparkamara támogatásával elindítottuk a környék általános iskolái számára a nyílt napokat, ahol a gyermekek és tanáraik számára gyárlátogatásokat szervezünk. Ezzel mintegy 500 gyermeket értünk el eddig. Ebben az évben novemberben várjuk gyárunkba a gyermekeket – emelte ki Szoták-Nóvé Mária.

Megtudtuk azt is, hogy a társaság társosztályainak támogatása mellett elindult és folyamatosan bővül a tanulók számára a helyi gyártási folyamatokba való beintegrálódás, a termékismeret, a gyárspecifikus know-how elsajátítása és megismerése. Az utánpótlás biztosításának első eredményeként az elmúlt években nagyjából tíz fő tanulószerződéses diákot vettek fel alkalmazottnak.

A társaság HR vezetője, a Német-Magyar Gazdasági és Iparkamaránál folyó, a fémipari szakmák duális képzését támogató szakmai bizottság tagja. E fórumon keresztül sikerül tapasztalatokat gyűjteniük más cégek gyakorlatáról, illetve lehetőség nyílik a német duális oktatás és vizsgáztatás mélyebb megismerésére, és akár a legjobb gyakorlatok átvételére is.

Szoták-Nóvé Mária, a CLAAS Hungária Kft. személyzeti vezetője

Jelenleg a szolnoki partner oktatási intézménnyel közösen, folyamatban van a németországi szakmai hét megszervezése, ahol anyavállalatunk támogatása mellett, bepillantást nyerhetünk az ott folyó duális képzésbe. Hamarosan beindítjuk ‚Kisdiák klubunkat', amelynek célja, az általános iskolások számára a mezőgépészet és fémipar játékos keretek közötti megismertetése. A közeljövő újabb kihívásai között további törekvésünk, hogy a jelenleg aktívan folyó gyárlátogatásokat a szülők számára is biztosítani tudjuk, illetve országos szinten más szakmai műhelyek felé is nyitottak vagyunk. Hosszú távon akár technikusi képzés beindításában is gondolkodunk – emelte ki a HR vezető.

2014 novemberében a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a „Tanműhelyi és Üzemi képzést biztosító képzőhely kategóriában" a Kiváló Gyakorlati Képzőhely Díját adományozta a CLAAS Hungária Kft.-nek a szakmunkás tanulóképzés területén kifejtett kiemelkedő teljesítménye elismeréseként.

ZIEHL-ABEGG Kft.

Másfél évtized alatt kétszáz tanulószerződés

Marcaliban található a német tulajdonú, ZIEHL-ABEGG Motor- és Ventillátorgyártó Kft. A 2000-es évek elejétől fogad kötelező szakmai gyakorlatra szakmunkástanulókat. Azóta mintegy kétszáz szakmunkástanulóval kötöttek tanulószerződést – nyilatkozta Kiss György, a társaság személyzeti vezetője.

– strbik –

Kiemelte, hogy jelenleg ipari gépész, gépi forgácsoló és CNC gépkezelő szakmákban vannak tanulószerződéses diákjaik. Ezen felül akkreditációval rendelkeznek villanyszerelő, illetve szerszámkészítő szakmák tekintetében is.

Kiss György utalt arra, hogy jelenleg összesen negyven tanulószerződéses szakmunkástanulójuk van, akik egy önálló épületben található, 700 négyzetméter alapterületű kompletten felszerelt, saját vállalati tanműhelyükben sajátíthatják el a három szakma gyakorlati fortélyait. Emellett a szakmák gyakorlati oktatása párhuzamosan folyik a különböző üzemrészekben is. A tanműhely épületében megfelelő szociális helyiségek (ebédlő, mosdó, raktár stb.) is rendelkezésre állnak. A társaság eddig csaknem 100 millió forintot fektetett be a tanműhely rekonstrukciójára, belsejének és gépparkjának a kialakítására.

A cég személyzeti ügyeivel foglalkozó vezető elmondta, hogy éves szinten mintegy 16 millió forintot áldoznak a gyakorlati képzésre. Ezen belül ösztöndíjakra – alapra és tanulmányi eredménytől függőre – hozzávetőlegesen 12 milliót, étkeztetésre 2,3 milliót, míg munkaruhára körülbelül 1,5 millió forintot szánnak.

Hozzáfűzte, hogy a 2000-es évek elejétől fogadnak kötelező szakmai gyakorlatra szakmunkástanulókat. Sőt 2013-tól beindult az önálló, akkreditált vállalati tanműhelyi keretek között megvalósuló szakképzési tevékenységük is.

Cégünknek számos előnyt kínál a tanulószerződéses rendszer: biztosítja a munkaerő utánpótlását és lehetőséget ad arra, hogy ezáltal részt vegyünk a társadalmi felelősségvállalásban is. A szakképzési tevékenység elsősorban a vállalat hosszabb távú munkaerő igényeinek kielégítésében segít. Másrészt szakképzési hozzájárulást csökkentő és társasági adó kedvezményt biztosító tétel is egyben. A sikeres szakmunkásvizsgát letett diákjaink, a szakmájuknak megfelelő munkakörben helyezkedhetnek el a cégnél, illetve folytathatják szakmai előmenetelüket és egyéni fejlődési pályájukat – hangsúlyozta Kiss György.

Kiss György, a ZIEHL-ABEGG Kft. személyzeti vezetője

Kiss György emlékeztetett arra, hogy cégük kiváló kapcsolatokat ápol a Marcali Szakképző Iskolával, a Fonyódi Bacsák György Szakközépiskolával, a Siófoki Szakképzési Centrummal és a Kaposvári Eötvös Lóránd Műszaki Szakközépiskola és Szakiskolával. E szakképző intézmények ajánlásával, felvételi elbeszélgetés és képességteszt alapján választják ki a diákokat, akikkel tanulószerződést kötnek. A precíz többlépcsős kiválasztás ellenére évente átlagosan nyolc-tíz szakmunkástanuló esik ki a rendszerből. A fő okok: a sok igazolatlan hiányzás, a gyakori fegyelmi problémák, a tankötelezettségi korhatár elérése, továbbá szakma- és iskolaváltás.

Török Kft., Kaposvár

Kevés jelentkező a hiányszakmákra

A kaposvári Török Kft. az idén kilenc fiatallal kötött tanulószerződést. Évek óta szeretnék így megoldani az utánpótlást, de mint Török Gábor, a cég ügyvezetője hangsúlyozta, ez egyre nehezebben sikerül. Nemcsak az a gond, hogy kevesen tanulják ki a cég által keresett hiányszakmákat, hanem az is, hogy a fiatalok nem elég önállóak, vagy éppen külföldön próbálják megtalálni a számításukat.

Losonczi Lívia

A Török Kft. acélszerkezetek gyártásával, valamint alumínium termékek tervezésével és előállításával foglalkozik. A huszonöt évvel ezelőtt családi vállalkozásként indult cégnek ma csaknem száz alkalmazottja van. Hegesztőket, fémforgácsolókat, ipari gépészeket várnának a szakiskolákból, azonban egyre csökken azoknak a száma, akik ezekben a szakmákban képzelik el a jövőjüket. Az idei év volt az első, amikor a cég kevesebb diákkal tudott szerződést kötni, mint ahánnyal szeretett volna – mondta el Török Gábor a cég ügyvezetője. Eddig másfél- kétszeres volt általában a túljelentkezés, és a nyári gyakorlat idején szokták kiválasztani azokat a tanulókat, akikről feltételezik, hogy valóban komolyan meg akarják tanulni a szakmát. Az idén viszont nagyon kevés volt a jelentkező, aminek egyrészt oka, hogy jelentősen csökkent a beiskolázható korosztály létszáma. Ugyanakkor azt is tudomásul kell venni, hogy a hegesztő, vagy a gépi forgácsoló szakmát általában azok a gyerekek választják, akiket nem vettek fel máshová, vagy az esetleges ösztöndíj motiválja őket.

Persze vannak kivételek is. A Török Kft.-nél jelenleg két olyan fiatal is dolgozik, akik a cégnél voltak tanulószerződéssel. Őket minden további nélkül felvették, mert a cégvezetés tisztában volt a képességeikkel, munkájuk minőségével. Török Gábor szerint egyébként azok, akik képesek önálló munkavégzésre, nincs szükségük külön irányításra, azok itthon is megtalálják a számításukat, de sajnos erre elég kevés példa van.

Ha feladunk egy álláshirdetést, arra aránylag sokan jelentkeznek, de sajnos nem felelnek meg, jó szakembert nehéz találni – állítja a cég ügyvezetője. Ugyanakkor úgy véli, a duális képzés, vagyis a cégeknél töltött gyakorlati idő növelése javíthat a helyzeten. Igaz, hogy a szakiskolák felszereltsége sokat javult, de egy vállalatnál a diákok sokkal több ismeretet szereznek, nagyobb tudásra tesznek szert, mint a tanintézményekben. Elég csak arra gondolni, hogy egy cég – a vevők igényeit követve – folyamatosan korszerűsíti a gépeit, technológiáját, eszközeit, és ezeket a tanulók a gyakorlati képzés során mind megismerhetik.

Hegesztő-, fémforgácsoló-, ipari gépésztanulókat várnak